

ELŐFIZETÉS.

HELYBEN:

Egy évre 28 korona.
Fél évre 14 korona.
Egy negyed évre ... 7 korona.
Egy hóra 2 k. 40 f.

VIDÉKEN:

Egy évre 32 korona.
Fél évre 16 korona.
Egy negyed évre ... 8 korona.
Egy hóra 2 k. 80 f.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és eszaki egyesült
vasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.

TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1917.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Kedd, január 16.

Balkán kapuja.

A gigászi hősköltemény pattogó strófái még nem értek véget. A harmezőkön még „vérszagra gyűl az éji vad” s a „vérkatarakták,” — melyekről egykor Zrinyi énekelt — még dus forrásai a föld folyóinak. Az entente lelkiismeretlen politikusai még százazrek eljövendő halálának temetési énekét zengik, de az életnek ős energiái már megmozdultak s gátat nem ismerve törnek előre a fejlődés csodálatos utain. Megmozdult a föld, mely teremni akar; a ketrecek vasvázai közé szorított kereskedelem iszonyu erővel készül szétdobni e vasabroncsokat; a felhalmozódott pénz kapcsolatokat keres, csatornákat váj, terveket termékenyít meg s lecacagja az ellene szegülő gyöngye emberi akaratot. Titokzatos réseken elevenítő tavaszi szél zudul a megcsufolt életre: pattanó csirák nesze hallatszik, remények lombosodását várjuk s távolról a munka kalapácsának ütemes zaját véljük hallani.

Megindult az építő munka! Hiába akarnak megállítani gonosz ellenségeink! Itt az ideje, hiszen annyi minden rommá lett az elvadult világ. Amit gondos nemzedékek gyűjtöttek: pelyvaként fujta szét a szél s egy második toremtés buzgó akaratára lesz szükség, míg újra gyümölcsös kertté lesz Magyarország s gazdasági állapotaink dzsungeljében rendet teremtenek a hozzáértő kertészkezek.

Gazdasági életünk vezérférfiai érzik is a vállalkra hulló teher nagyságát s ennek az építő munkának a jövőre kiható rendkívüli fontosságát. De azt is érzik, hogy egyes, elszigetelt erők — bármily értékesek legyenek is — aligha felelhetnek meg e hatalmas munka méreteinek. A gazdasági erők nagyszerű tömörülésére, céltudatos egyesülésére van itt szükség, hogy a sziklavá szikkadt földből felbuzogjon az a bibliai forrás, mely milliók és milliók szomját kell hogy majdan kielégítse.

Ez a bölcs előrelátás vezette Arad legrégebb és a vidék egyik legnagyobb pénzügyi intézetét, az Aradi Első Takarékpénztárt, midőn érdeklődésbe lépett a Magyar Általános Hitelbankkal. Az az örömdetes esemény, hogy a Rotschild-csoport egyik vezető intézete szükségesnek látta az Araddal való szövetkezést: egy reánk nézve eléggé nem értékelhető perspektíváról tett tanubizonyosságot.

Megerősítését látjuk ebben az eseményben annak a régen hangzott

igazságnak, hogy Aradot földrajzi fekvése, gazdasági, ipari és kereskedelmi életének szoliditása a balkáni kereskedelem egyik eminenter fontos csomópontjává predesztinálja. Sőt — bátran állíthatjuk — hogy Aradra a Balkán kapujának fontos hivatása vár! A kereskedelmi érdekeltségek éles szemü faktorai régebben észrevették már ezt s hogy csak egy néhány feltűnő jelenséget említsünk fel: a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank sietett fiókot állítani Aradon s az óvatos német tőke is elhelyezkedést keresett s a Marta kiépítésében talált is Arad talajában.

Rá kell eszmélnünk magunknak is a saját fontosságunkra. Közvetlen közelünkben vannak az erdélyi érc-hegységek nagy értékű bányatelepei, arany, ezüst és rézkinések garmadája vesz körül bennünket s a Zsil-völgy aranyánál értékesebb fekete gyémántjai is Aradon keresztül lopják az elevenítő tüzet Magyarország testébe.

Örömmel kell azért üdvözlőnk a főváros két hatalmas pénzügyi intézetének Arad felé való gravitálását, a Hitelbank szorosabb kapcsolatát pedig egyenesen korszakos jelenségnek kell tartanunk pénzügyi viszonyainkban. Lázább, dusabb, egészségesebb lesz ezzel gazdasági életünk vérkeringése s gyönyörű lehetőségek fejlődési sorozata indul meg ezáltal. Ipartelepek, gyárak keletkeznek majd körülöttünk, humanisztikus és gazdasági tervek nyernek megvalósulást, a munkavágy és munkaszükség kielégülést nyer s ezzel együtt gyökeret vernek Arad talajában a jólét és megelégedés.

S ezekkel az előnyökkel szemben el kell némulni minden aggodalmas szónak. Annnyival inkább mert az aradi szolid pénzügyi intézeteknek a fővárosi bankok munkásságától nincs is mit tartaniok. Helyzetük jól megalapozott és szilárd s az Aradra költözött nagy bankok nemhogy meggyeníteni kívánják őket, ellenkezőleg értékes segítségüket fogják keresni építő nagy munkájukban. Azonkívül az aradi pénzügyi intézetek olyan kiváló és nagy koncepcióju vezető emberekkel rendelkeznek, hogy még az esetleges tisztességes versenyt is birni fogják a legnagyobb könnyedséggel.

Minden okunk meg van azért, hogy örüljünk a viszonyok ilyen alakulásának. Mert nincs a világnak olyan érzékeny szeizmográfia, mint a pénz. „A pénznek lelke van!” — mondja Shakespeare velencei kalmárja. A pénz okos, ravasz és számító. Midőn a világ „véres napokról álmo-

dott”: elbujt; trezorok mélyén, láda-fiákban, föld mélyébe ásva huzódott meg s elvesztette eleven erejét. Nem érdekelte se földművelés, se építkezés, se vállalatok alapítása: riadt betegként feküdt a télienség ágyában. De most megmozdult! Megmozdult mindenütt, s van e a világnak olyan hatalmassága, mely meg ne érezné ezt a mozdulást. A természet tavaszát a derülni kezdő kék égbolt és a pacirtszó jelenti: a világ tavaszodásának, a béke derengésének a legszebb zenéje: a gurulni kívánó arany csörgeése . . . (9)

Vadenit elfoglaltuk.

Budapest, január 14. (Hivatalos.)
A főhadiszállás jelenti:

Keleti harcér:

Tegnap délután török csapatok rohammal elfoglalták Vadenit falut, a legutolsó helységet, amelyet az ellenség a Szerethől délre még megszállva tartott.

József főherceg vezérezredes arcvonala:

Az arcvonal déli szárnyán az oroszok és a románok erős támadást intéztek ellen az állások ellen, amelyeket az utolsó napokban a Susita völgytől északra elfoglaltunk. A támadókat mindenütt visszavertük. Tovább északra semmi ujság.

Olasz harcér:

A Dolomit harc vonalon csapataink az elmúlt éjszakán szétrobbantották a nagy Lagassnoi mellett állásaink és az ellenség állásai közt huzódó déli fal melletti összekötő sziklát. A robbanás teljesen sikerült. A két ellentel most széles szakadék választja el. A Karszt harc vonalon időnkint élénk tűzérési harc.

Délkeleti harcér:

Változatlan. Hófer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Visszavert orosz

támadások.

Berlin, január 15. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati harcér:

A Sommetól északra az élénk tűzérési tűz tovább tart. Míg az ellenséges járőrök előretöréseit több ponton visszavertük, saját felderítő osztagaink eredményes vállalkozásaival sikerült foglyokat és géppuskákat beszállítaniok.

Keleti harter:

Lipót bajor herceg vezértábornagy harcvonala:

A harci tevékenység borus időjárás miatt esekély maradt.

József főherceg vezérezredes hadsereg harcvonala:

A Susita völgytől északra újabban elfoglalt állásainkat erős orosz és román erők támadták. Az ellenséget mindenütt megvertük.

Mackensen vezértábornagy hadserege:

A Buseul és a Szerethi torkolata közt Vadaait, a Szerethtől délre az oroszoktól megszállva tartott utolsó helységet, kedvezőtlen időjárás ellenére, rohammal elfoglaltuk.

Macedóniai hadszíntér:

Változatlan. — **Ludenörif, első főszállásmester.** (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Aradi honvédek komitácsi-vadászaton.

(Érdekességek az aradi fiuk balkáni életéről.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Az aradi honvédek egyik zászlóalja jelenleg új Szerbiában, Macedóniában teljesít rendkívül fontos szolgálatot. A honvédek a közigazgatási, rendészeti, csendőrségi és portyázó különítményi feladatokat végzik el, ami annyit jelent közönséges nyelven, hogy a szerb uralom alatt félvad állapotban maradt területen rendet teremtenek és megismertetik a lakossággal az európai kulturát. A lent állomásozó csapatok főparancsnoka B. tábornok, az aradi zászlóalj fölött pedig D. alezredes parancsnok, akit az egész tisztikar és legénység a legnagyobb szeretettel környez.

Ujszerbiából most érkezett haza *Pataky Sándor* kiváló aradi festőművész, honvédzászlós, akinek előadásából számos igen érdekes adat került hozzánk arról: hogyan élnek a sőtét Balkánon az aradi honvédek és hogyan kell megbirkózniuk a nehezen megtekinthető komitácsikkal. Az aradi honvédek odalent is teljes hadikészültségben vannak, mert a szerb komitácsik titkos szervezeteket tartanak tenn és ezeknek volt szerb tiszték a parancsnokai. Ezek a volt tiszték paraszt ruhában élnek és félrevezetik a polgári és katonai hatóságokat, titokban pedig a szétszórta élő komitácsi bandákat szervezik és katonai kiképzésben részesítik. Ezek az egykori tiszték rendkívül ügyesen folytatják mesterkedésüket és némelyikjüknek sikerült még a polgári hatóságokkal is szoros összeköttetésbe lépni. V. K. főhadnagy és D. őrnagy például úgy szerepeltek, mint odavaló parasztgazdák és hatósági szállítási megbízást is kaptak. Amikor erre rájöttek, ötvenezer korona jutalomdíjat tűztek ki a fejükre, ők azonban a hegyek közé menekültek és most hajsza folyik utánuk az őserdőben. A komitácsik még most is fegyverrel és kézi gránáttal vannak felszerelve. Amikor ugyanis a szerbeket itt döntő vereség érte, a szétszéledt csapatok elásták fegyvereiket és most egyenként szedik elő azokat. Az a tervük ugyanis, hogy formális katonai szervezeteket alakítsanak és nyugtalanítsák a Monasztir környékén operáló bolgár, német és osztrák-magyar csapatokat. A honvéd osztagok természetesen a legkimélelenebb hajtó vadászatonkat rendezik ellenük és alig mulik el hét, hogy a hegyek között harc ne fejlődnék ki közöttük. Csendőreink legutóbb is több komitácsit lőttek le. Ezek a félvad állapotban lévő szerb banditák rendkívül vakmerők és egyáltalán nem félnek a haláltól. Ezzel jellemző eset a következő:

Az egyik komitácsit szintén golyó általi halálra ítélték, mire azt kérte, hogy önmaga áshassa meg a sírját. A legnagyobb lelki nyugalommal végezte a munkát, de néhány perc múlva kijelentette, hogy nagyon éhes, adjanak neki kenyeret. Felkínakonyer ellogyasztása után tovább folytatta a munkát. A csendő

arra kérte: ássa mélyebbre a sírt, amire a komitácsi kijelentette, hogy neki elég lesz ez a gödör. Azután önmagától letérdelt és arra kérte a csendőroket, kössék be a szemét. Ami őt ez megtörtént, kivégezték.

Ugyyszólván mindegyik szerbnek legalább nyolc-tíz fegyvere van erejtve. Ez azért szükséges nekik, mert az arauták és a szerbek még most is állandó harcban állanak egymással és a hegyek között naponta eltesznek néhányat láb alól. Házkutatások alkalmával régi orosz, szerb, belga, albán és bolgár fegyvereket is találunk. Az ottani lakosság elképzelhetetlenül alattomos. Némelyik községi bíró például két-három napig is képes bennünket a hegyek között vezetni, hogy megtaláljuk a komitácsik léshkét. Csak később tudjuk meg azután, hogy a komitácsik a községi bíró házában szoktak gyűlkezni. Még sok időbe telik, amíg az európai kulturától rettegő cine népeket teljesen megtudjuk hódítani.

VAROS ES MEGYE.

Községek nyolc százalékos pótdadó.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Az a bizottság, melynek tagjai, a város ügyosztályainak vezetői, szombaton összeültek a költségvetés tárgyalására, ma délután folytatta ülését, melyen elővettek minden egyes ügyosztályt és annak költségeit tételesen letárgyalták, abból a célból, hogy ha lehetséges, akkor a költségeket redukálják. A költségek letárgyalása után a város szükségletét a bizottság 3.855,032 koronában, a fedezetet 1.797,567 koronában állapították meg és így konstataáltak, hogy a költségvetési hiány 2.057,675 korona, amely hiány az alapul vehető 2.100,000 koronás állami adó alapján csak a 98 százalékos községi pótdadóval volna fedezhető.

A bizottság a főszámvevő által javaslatba hozott új fedezeti tervezetét nem tárgyalta, mert ez nem képezte kiküldetésének tárgyát és mert az a hármass bizottságnak lesz csak feladata.

Meg kell még jegyezni, hogy a 98 százalékkal fedezhető hiányon nincs benne az 1916. háborús év alatti felvett városi kölcsönök törlesztése.

Az ügyosztályok vezetői által megállapított új költségeket átvezetik a költségvetésen és az csak ezután kerül a hármass bizottság elé.

Emelik a legeltetési díjat. A gazdasági szék mai ülésén ematározta, hogy a városi legeltetési díjat 30 százalékkal felemeli.

Felóra után einapolás.

(A képviselőház ülése.)

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

A Ház mai formális ülésén esekély számban jelentek meg a képviselők. Lassan gyülekeztek, 11 órakor az ellenzéki folyosón *Andrássy Gyula* gróf vezérletével kisebb csoportok tárgyalták a képviselőház munkaprogramját és az ezzel összeeső *Dániel Gábor* báró ügyét. A munkapárti folyosón érdeklődést kelte, hogy *Tisza István* gróf miniszterelnök *Szász Károly* házelnökkel hosszabb ideig tanácskozott az elnöki szobában.

Szász Károly elnök negyed 12 órakor megnyitotta az ülést és bejelentette, hogy a német birodalmi gyűlés elnökének kezdeményezésére a szövetséges államok parlamentjeinek elnökei konferenciát tartanak e hó 19-én, amelyen a magyar országgyűlést *Simontsits Elemér* elnök fogja képviselni.

Helurich Antal az igazságügyi bizottság előadója jelentést tett *Ferenc József* király emlékének megörökítéséről, *Károly* király megkoronázásáról, a koronázási ajándék följárulásáról és a hitlevélnek a törvénytárban való elhelyezéséről alkotandó törvényekről.

Illés József előadó a háborús állapotban való kivételes hatalomról szóló törvényjavaslatot ismertette, amelyet a bizottság elfogadott.

Kosiyál Miklós a hősök emlékére szóló törvényjavaslatot ismertette és *Asvány* községek Győrvarmegyéhez való csatolásáról szóló javaslatot.

Gratz Gusztáv ismét a kivételes hatalomra vonatkozó törvényjavaslatot.

Papp Géza báró a pénzügyi bizottság javaslatát mutatta be a vasuti hadiadóról.

Tisza István gróf miniszterelnök bemutatta az 1914. évről szóló kormányjelentést az ország közállapotairól. Ezt kinyomatva szét fogják osztani a képviselők között.

Harkányi János báró kereskedelmi miniszter jelentést tett jobb fontos vasuti, folyam- és tengerhajózási társulatról szóló törvényjavaslatról.

Szász Károly bezárta ezután az ülést. Legközelebbi ülés hétfőn lesz, a ma benyújtott jelentések kerülnek megvitatásra.

Diák küldöttség

a polgármesternél.

(Behozzák a városba az iskolát.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Az aradi felső kereskedelmi iskola egy küldöttsége jelent meg ma *Varjassy Lajos* polgármesternél és kérte, legyen tekintettel a tanulók érdekére s helyezze át az iskolát a most üresen álló régi Ipar- és Népbank helyiségeibe. A polgármester tudomásul vette a diákok kérését és biztosította, hogy ügyüket a holnapi tanácsülés elé viszi.

Ezután a küldöttség elment *Hecht Arnold* dr. főorvoshoz és felférte, hogy látogasson el ma este a *Csutora-utcai* iskolába és vizsgálja meg a világitást. *Hecht* dr. főorvos ma este 5 órakor ki is ment az iskolába és konstata, hogy az ott talált világitás mellett a tanítás teljesen lehetetlen. Irni, olvasni a gyenge és nem egyenlő fény miatt nem lehet és a táblán lévő írásokat sem látni. A főorvos vizsgálatáról holnap a tanácsnak be fog számolni.

Szász Gyula dr., az intézet igazgatója ma jelentette a diákoknak, hogy legközelebb szombaton bekötöznék a bankhelyiségekbe.

Ferdinánd király megtört ember.

(Kiűritik egész Moldvát.)

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

A „Pester Lloyd“ bukaresti tudósítójától érdekes intervjút közöl, melyet a haditudósító Carp Péterrel folytatott. Carp Bukarestben most óriási tiszteletben tartják, az újságíró egy rendőrtől kérdezte meg a lakása címét, aki szalutált Carp Péter nevének hallásánál. Ezután elvezette a kiváló németbarát román politikushoz, aki saját villájában lakik és az újságíró a könyvtárszobájában fogadta.

Carp Péter a beszélgetést így kezdte:

Egyik fiam elesett, a másik a 10-ik tüzérezrednél Bukarestben volt a város elfoglalásakor, a 3-ik, a 9. számú divízióknak szállásmentere volt szintén az ostromlott Bukarestben, — mindkettő nyomtalanul eltűnt, Isten tudja csak a sorsukat...

— Románia végzete beteljesedett. Pusztában elhangzó kiáltás volt a szavam. Románia nem ismerte gyengeségét és saját hibáit, azt hitték, hogy a hadsereg sétatartat fog tenni Budapestre. Jonescu és Bratianu véleménye az volt, hogy az osztrák-magyar monarchia nem lesz elég erős önmagát megvédelmezni, Németország pedig óvakodni fog ideküldeni csapatait, amelyekre másutt van igen nagy szüksége. Nekem nem hittek. Most, sajnos, a következmények hebizonyították igazamat.

— Ezután a végzetes koronatanácsra vonatkozólag intézett kérdést az újságíró Carp Péterhez, aki ekkép válaszolt:

— A királynak ezt mondtam: Én három fiát adok önnek, — beszüntetem a lapom megjelenését is, nem akarok tovább kellemetlenkedni. Románia győzelmét nem kívánom, mert ez az ország győzelmével járhat csak együtt. A királyt azóta nem láttam, mert eltávoztam az országból, ahol főlöszlegesen tartottam magamat. Hogy a háború a király hibája-e, nem tudom, a király gyenge volt és nem tudott az állandó heccelésnek, ugratásoknak ellentállani, amelyet a királyné környezete és az entente diplomaták folytattak. Rosszul tájékoztatták őt a központi hatalmak erőviszonyairól, most mint hallom a király megtört, meggyötört ember. Nálunk elvakult emberek azt hitték, hogy a németek cserben fogják hagyni Magyarországot. Szép dolog a háború, de érteni kell a vezetéséhez. Románia 1400 kilométeres frontra 500.000 embert állított. Az oroszok saját érdekeiket védtek, Dobrudzsába küldtek ugyan csapatokat, de semmi haszna nem volt. Fáj nekem Románia sorsa, hiszen mégis csak a hazáról van szó.

Moszulov altábornagy, romániai orosz követ hosszú jelentésben számol be a Romániában harcoló orosz sereg állapotáról. A román hadsereg teljes feloszlásban van, menten vissza kellene vonulnia, hogy nélkülözhetetlen újjászervezése megtörténjen. Moszulov azt ajánlja, hogy az újjászervezés Besszarábiában történjen meg. A román hatóságok tehetetlensége az orosz csapatokat is kellemetlen helyzetbe sodorta. Az orosz katonák éheznek, ruházatuk rossz, a hiányos vasuti közlekedés, az utak pusztulása lehetetlenné teszi a megfelelő ellátást. Moszulov azt ajánlja, hogy az orosz csapatokat lehetőleg vonják vissza.

A francia lapok szikratáviratot közölnek Jassyból, amely szerint a román kormány beszüntette a veszteségjelentések kiadását, de hivatalosan közölték, hogy abból a hatszázezer főnyi hadseregből, amelylyel Románia a háborút megkezdte, kétszázezer ember elesett, illetve sebesülés folytán harc képtelen lett, százezer pedig fogságba jutott.

Az orosz-román hadvezetőség rendelkezése egész Moldovában és Besszarábiában megkezdte a falvak és városok kiűritését. Jassyból az állami kincseket és értékeket már elszállították, a lakosságot nagyobb csoportokban Besszarábiába viszik. A férfiakat, kivéve a betegeket, a moldovai határon levő újonc telepekre szállítják, ahol kiképzik őket. A falva-

kat adott jelre felgyújtják. Reni, Ismail, Bolgrad, Jimpon, Kisenev városok polgári lakosságát már elszállították. Külön bizottságot szerveztek a kiűrités és rendben történő lefolytatására. A Dnyeszter alsó folyásán lázasan folytatják az erődítési munkálatokat.

Orosz lapok jelentése szerint a központi hatalmaknak a keleti fronton összesen száznegyven gyalogos és huszenkilenc lovas hadosztálya van.

Megrovások Z. Boriskának.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Egyre jönnek, szállanak a kis levelek a szerkesztőségi nagy asztal felé. A nőies szarkaláb betők sok igazságot és sok hamisságot tartogatnak. Az őszinteség csak kevésnek az erénye. Sok az álszemérmes kis leány, akinek soraiból kilátszik, hogy szeretne beszélni a konvenciók nyúga nélkül — de nem mer! Csak kerülgetik a témát, de nem felelnek rája. Sokan egyenesen „megrovásokat“ intéznek a szegény kis Z. Boriska ellen, hogy ilyen témát fel mert vetni: hogy a leányok férjhez akarnának menni? Ugyan! ki hallott ilyét?! Nem is igaz! De a másik pillanatban már elfelejtik az előbbi művelődést és nevető, kíváncsi szemmel kérdezik: — Hát hogy is akarja csinálni maga Boriska a megismerkedésnek a megkönnyítését?

A ma érkezett levélhalmazból ma a két legérdekesebbet vesszük ki a nyomtatjuk le mindennek okulására.

I.

Édes aggódó kis Boriskám! Elöttem van az „Aradi Közlöny“-ben közölt bájos tartalmu levele, amelyen először mesolyogtam. Később, midőn elgondoltam, hogy 22 év egy leány életében nagy idő, félig-meddig gondolatban igazat adtam magának.

Én is 22 éves leszek, mikor a fák lombosodni kezdenek, de eddig még nem éreztem, hogy okvetlenül szükséges egy leánynak férjhez menni. (De azért, ha az a mesebeli lovag eljön, azt a négy betűből álló szót én is ki-mondom ám.) Azért megbocsásson, ha a fölvetett tárgyhöz hozzá szólok. Éz, azt hiszem nem baj. Az a fő, hogy soraimból vigaszt merítsen bánatos kis szívére.

Kicsi Boris! Sohse aggódjék, mert talál még magácska férjet, jót, szépet, okosat; csak türelem. A férjnek való jó anyagok ma küzdenek, hogy megvédjenek bennünket is, de első sorban a hazát. Azokat a férjeket s apákat, kik ezelőtt lumpok, kártyások voltak, a háború borzalmai jó férjékké s családapákká változtatták át. A fiatal ember meg alig várja, hogy egy édes kis leány várva-várt völegénye s a boldogító „igen“ után: irigyelt férje lehessen.

Egy egész batalion telne ki a sok fivér, unokafivér, még fiatal nagybácsi, és sógoraimból, kik szintén a fronton vannak és akik egytől-egyig azt állítják, hogy a háború szerencsés befejezte után első dolguk lesz azt a bizonyos rab, illetve hymen láncot magukra venni. Fogadnék egy kiló kuglerba, hogy a férfiak mind így gondolkoznak, persze azok, kik a fronton vannak s nem azok, akik a Hungáriában a 11-es zárórán keseregnek s folyton azon törnek a fejüket, hogy a további időt mivel lehetne eltölteni?

De mi leányok is igyekezzünk a leendő férjek szemében azok lenni, a iket ők jog-

gal elvárnak. Kedvesek és közvetlenek, később semmi más, csak hű feleség s majdan jó családanya. Nem pedig jour-hölgy, aki csak hangos társaságban találja jól magát s kinek férje csak akkor jó, ha új szörme garnitúra, kostüm-e, vagy briliáns gyűrű kell. Ismerem nemem sajnos ez oldalról is, de vigasztal az a tudat, hogy vannak még igazi magyar leányok s asszonyok, akiknek erkölcsük még az elmúlt századokból való.

Most pedig, mivel azt hiszem, hogy mindent elmondtam, soraimat ezzel a rövid kimeríttel zárom: „Légy szerény s eljön majd a völegény.“ Üdvözlő S. Terus.

II.

Téved kedves Boriska! ha levelem olvasása után nagymamának tart, ki a leányok közé előgyedik erkölcsöt prédikálni. Nem, higgye el — középkori, sőt hál' Istennek, középkori kisasszony sem vagyok, ellenben — ha nem untatom meg jegyzésemmel, a modern feminizmus híve. Ne tudom, hallotta-e, mily forrongást idézett elő le vele?!

Csodálkozva álltam meg a leányszobákban. Mióta oly rövidlátók társnőim, hogy nem látják azt, mi a legszembeötlőbb, hogy a legfantasztiku sabb ismeretségi modozatok tömegét halmozzál össze akkor, mikor a fiúk sokkal komolyabb kérdés elintézésén fáradoznak?!

„Hisz vannak még itthon“.

Igaza van, de ne feledje, hogy kevesen — hogy ezek, ebben a férfi szűkvilágban, már nem is házasodni, hanem egyenesen „palotásodni“ akarnak.

Különben is, az egykörbe tartozók, az „avult rendszer mellett is megismerhetik egymást s elvégre holmi mesék a grófról és varróleányról i megismétlődhetnek. Kár, hogy a leányoknak nagy része nem foglalja le gondolatvilágát más irányban is és hogy nem látja be, hogy sajnos, de e a mi háborunk is.

Hanem kedves Boriska: ne vitatkozzunk oly sokat erről a tárgyról, mert végül a még most szabadon elővezethető férjjelölteket is lecsukják, árdragítás miatt. Terve sikeréhez különben jó szerencsét kívánva, üdvözlő N. Eszti.

Zeppelinek viszik a leveleket Athénbe.

— Venizelosz izenete a görög királynak. —

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Athóni jelentések szerint a görög fővárosban nagy izgalmat keltett, hogy hat hegyi úteget kiadtak az ententének és az entente köreiben gyűlöletes Calmaris tábornokot, az athéni csapatok főparancsnokságáról való lemondásra kényszerítették.

A Nowoje Wremja jelenti, hogy Venizelosz tudatta Konstantin királlyal, hogyha még egy venizelistát kivégeznek, úgy halomra löveti az összes letartóztatott királpártiakat.

A Daily Telegraph jelenti Athénből: Larissza felett egy Zeppelin jelent meg, amely tizenöt zsák levelet és táviratot dobott le, amelynek egy részét a Görliitzben internált görög csapatok irtak. A Zeppelin-posta utjan jutott Görögország egy hónapi megszakítás után a központi hatalmak államaiból küldött levelekhez.

A Corriere della Sera jelenti, hogy Larisszában egy német repülőgép, amelynek szerkezete elromlott, leszállott és csak a hiba kijavítása után repülhet tovább.

Két milliós hadsereg család Bécsben.

(Ötven ember letartóztatása.)

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Bécsből jelentik: Napok óta az osztrák császárvárosban egy szenzációs szállítási csalásról beszélnek, melyről a következő részletek váltak eddig ismeretessé.

A hadsereg-szállítási csalásnál egyformaképpen hivatalos személyiségek, bécsi és vidéki nagykereskedők vannak kompromittálva. Egyelőre harminc személyt tartóztattak le és több mint *télmillió* koronát foglaltak le. Egy személyiségtől, aki a legsúlyosabban van az ügyben kompromittálva, 400,000 koronát foglaltak le. A konzorcium gabona- és takarmány-szállításokat vállalt a hadsereg számára, a szállítványokat szabályszerűen adták át, de az elszállításnál igen jelentékeny súlymennyiséggel megrövidítették a katonai kincsiárt. Az így szerzett mennyiségeket, melyek hosszabb időn keresztül hatalmas raktárakká növekedtek, magán cégeknek adták el, még pedig olcsón, maximális áron alul és gyanús körülmények között, úgy, hogy az is kiderült, hogy azok, akik megvásárolták ezeket a raktárakat, szintén tudtak, vagy tudniuk kellett, hogy azok lopott holmik. Ausztria egyik legnagyobb szállító cégének bécsi főnöke Wetzler Richard is terhelve van a bűnügyben. A szállítót le is tartóztatták. Terhelve van azonban a Kitzler híres bécsi szállító cég főnöke is.

A szállítási család újabb részleteiről a következőket jelentik Bécsből: A nyomozás ma délutánra újabb részleteket hozott felszínre és e szerint a nagy szállítási család még hatalmasabbá vált, mint azt eleinte hitték. Azt hitték, hogy a kár mindössze egymillió korona lesz, most kiderült, hogy több mint két millió korona. Folytonosan nő a letartóztatottak száma is. Eddig ötven embert tartóztattak le. Különösen a kukorica, rizs, evibak és kávé szállítása körül történtek a visszaélések. Már november hónap közepén letartóztatták a bünszövetkezet első tagjait. Két magasrangú hivatalnok volt, akik két vagon zabot tulajdonítottak. A letartóztatottak kihallgatásánál olyan részletek kerültek napvilágra, amelyek azt eredményezték, hogy a két vasúti hivatalnoknak büntársai vannak. A bűnügy terjedelme azóta folytonosan emelkedett és mind nagyobb hullámokat csapott, melyek mind több és több előkelő kereskedőt és szállítót sodortak magukkal. Mint eddig ismeretes, a letartóztatottak között van: Wetzler Richard, Ausztria egyik legnagyobb szállító cégének főnöke, Schmolga Miksa az Elelmiszer Részvénytársaság igazgatója, a Kitzler-cég főnöke, a floriantorti kenyérgyár igazgatója, Schmalze Jenő és ennek a gyárnak hat hivatalnoka.

Holmes a német.

(Egy aradi ur kalandja a belga vasuton.)

— Az aradi közlő tudósítójától. —

Egy aradi ur, aki Belgiumban járt és nemrégiben érkezett haza, beszélt el baráti körben a következő apróságot:

A Chemin de Fer Belgique német kezelésbe vett vonatjának egyik gyönyörű kupéjában hárman utaztunk együtt, egy német hölgy és egy német ur és én. A két honfitárs rövidesen összeismerkedett, német nyelvsággal és kedőlyvel összemeglekedett, én a másik pamlag sarkából hallgattam a diskurzust. A hölgy és ur szemelvényes vonatkozásait kísérelése után természetesen a közállapotokról és a háborúról kezdett egymással beszélni, én ebben sem vettem részt. Mikor már az összes aktuális nagy témákat kimerítették Hindenburgtól Wilson békaközlőig, az ur a következő váratlan kérdéssel fordult a hölgyhöz:

— Hozott-e magával nagyságos asszonyom brüsszeli csipkét?

— Hogyne, — válaszolta a hölgy egész feszítelenül, — persze hogy hoztam.

— De remélem, nincsen szándékában elvámogatni, — kérdez az ur — tudja, hogy mily ijedszón nagy a brüsszeli csipke váma.

— Legyen nyugodt, jól elrejtettem, — válaszolt a hölgy.

— És hová, ha nem indiszkrét a kérdésem?

A hölgy pajzán mosollyal a derekára mutatott. Tekintettel arra, hogy valóban a német Brunhilda vagy Kunigunda volt, én magamban elképzeltem, hogy bizony pár méter finom brüsszeli csipkét csavarhatott nem éppen

darázdereka köré. Alig hogy a hölgy honfitársának a csipke rejtékelyét oly feszítelen módon elárulta, — a vonat a határállomásra robogott be. Az egyenruhás vámtisztviselő beszállott.

— Nagysádnak nincs elvámolni valója? — fordult a hölgyhöz elsőnek a mi kupénkban.

— Nincsen, — válaszolta őnagysága.

Bizalmasa, a német ur azonban e perében ravaszul a vámtisztre hunyorított és ujjával rámutatott a derekára. A tisztviselő erre így szólt a hölgyhöz:

— Valóban nincsen elvámolni valója? Ugy kérem, legyen kegyes követni. A hölgy elsápadt, azután követte a vámtisztet a folyosóra, aki diszkrétan a hivatalos motozó nőhöz vezette. Ennek ügyes ujjai nemsokára napvilágra hozták a hölgy derekáról a csipkét. A vámtiszt nyomában bírónő vátozott át, a csipkét elkobozta és a hölgyet 200 márka pénzbüntetésre ítélte, amit hivatalos nyugta ellenében azonnal be is vasalt tőle. Azután, mint aki jól végezte dolgát, távozott.

A hölgy magából kikelve rontott vissza a félkénkre. Nem éppen válogatott szavakkal lamudt neki indiszkrét bizalmasának. A német ur szerényen védekezett:

— De kérem, nagyságos asszonyom, egyáltalán nincs oka a haragra. Amit én tettem, csupán az, ami minden német hazafitól hasonló esetben elvárható.

A hölgy azonban ez önéretes kijelentés után is dűlt-lult. Az ur erre megkérdezte tőle, mennyi bírságot hajtott be tőle a fiának.

200 márkát, — válaszolta a hölgy, mire az ur elővette a pénztárcáját és 200 márkát szó nélkül az ámuló hölgy markába nyomott.

Őnagysága alig ocsudott fel a váratlan gesztus förtött meglepetéséből, már a következő kijelentést tette:

— De uram, csak nem képzeli, hogy a 200 márka fáj nekem annyira. Hanem a csipke, a csipke... A leányomnak menyasszonyi kelengyére vásároltam.

Most azóta egészen meglepő dolog következett. Az ur lementte a podgyásztartóból elegáns utibőröndjét, kivátozta az ámuló hölgy előtt, akinek rengeteg, legfinomabb minőségű brüsszeli csipke kápráztatta el a szemét...

— Parancsoljon kérem, amennyi tetszik. Teljesen kártalanítani akarom. En ugyis jól jövök ki, mert hogyha nem hívtam volna föl az ön övére a finácó figyelmét, akkor az én bőröndömet kutatta volna át. Amint látja, nálam ötszörannyi brüsszeli csipkét kobozhatott volna el és én nem 200, hanem több ezer márka büntetést fizethettem volna. — Különben a „Deutschland, Deutschland über alles“ berlini divatárucég főnöke vagyok...

IRODALOM ES MŰVESZET.

Színházi műsor:

Kedden: Három a kis lány, operett.

Szerdán: Ujdonság, először: A csillagok bolondja, operett.

Csütörtökön: A csillagok bolondja, operett.

Pénteken: A csillagok bolondja, operett.

Szombaton délután fél négy órakor mészékelt helyi újsággal: Ifjúsági és népies előadás Magnás Miksa, operett.

Este fél nyolc órakor, rendez helyi újsággal: Lyon Lea, színmű.

* Berger Károly hangversenye Mákén. A Mákói Vöröskereszt Egyesület e hó 13-án este a vármegyeház nagytermében jótékony célú hangversenyt rendezett, amelyen a szegedi honvédzenekar, továbbá két aradi művész: Berger Károly és Fischer Ernő szerepeltek. A művészestély középpontjában Berger Károly, a fiatal aradi hegedűművész állott, akít a nagy termett szorongásig megtöltő közönség valószággal ünnepeelt. A művész, a katonazenekar kíséretével, Mendelssohn hegedűversenyét adta elő. A szünet után Berger négy apróságot játszott el. Különösen Bach „Air“-je és Hummel „Deutscher Tanz“-a hatottak rendkívül módon, de valószággal tapsviharral háláskodott a közönség a másik két szám után is. Bergeri Fischer Ernő zongoraművész kísérte. Biztos, remekül alkalmazkodó játéka általában nem volt érezhető, hogy e kíséret ellátására egyenesen a trónról jött haza a fiatal aradi zongoraművész. Teljes volt a sikere a szegedi honvédzenekarnak is, amely önálló számai Schubert, Mozart és Glazunov egy-egy remeke volt.

* A színház hírel. Csillagok bolondja. Lehár-operett, kedves és vidám játék és csillogóan szellemes, gazdag muzsika már első öt perében megnyer mindenkít. Színes és fordulatos mese, egy fiatal csillagvizsgálóról, aki távol a világtól, a földi színes és juktól, egész lelkeséggel minden érdeklődésével a csillagok világa felé fordul. De a csillagok bolondja dús-gazdag fiatal ember és így ha ő nem látja meg a gyönyörű fiatal leányokat, ők nem teledkeznek meg róla. Es három szép leány indul neki a harenak meghódítani az ifjú csillagvizsgálót: Hóbert, ki menekül mind a három elől, míg végül mégis csak bekekerül a virágos csapdába: mit szerelemnek nevezünk. A fő női szerepeket Z. Váradi Margit, és Horváth Mici játsszák. Ők ketten vannak a csillagvizsgáló középpontjában. A férfiak közül Győzőnek jutott a címszerep a tészeg, kedves, ügyetlen csillagvizsgáló, míg Járasi S. a kedves honvivat játsza, a többi szerepek: Kiffer, Blidár, Benkőné és külön említést érdemel Várnai hivataloszlóga. Polgár házassággközvetítője. A Csillagok bolondja színdarabját kezdve sorozatos előadásokban kerül színre.

Az Aradi Első Takarékpénztár nagyszabású tőkeemelése.

(Szoros érdekkapcsolat a Magyar Általános Hitelbankkal — 1800 darab új részvény.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad város és környékének gazdasági életére igen messze kiható jelentőségű eseményről kell beszámolnunk az Aradi Első Takarékpénztár igazgató választmányának és felügyelő bizottságának ma lefolyt együttes ülésével kapcsolatban. Az ülésen elfogadott javaslatok annak az újabbkori egészséges gazdasági áramlatnak hódolnak, amely az állandó továbbfejlődés és versenyképesség biztosítása érdekében az anyagi erők tömörítésére és koncentrációjára irányulnak. Aki éber figyelemmel kíséri a legújabb közgazdasági mozgalmakat, az konstata-
lhatta, hogy egyre jobban előtérbe tolul a minél nagyobb és erősebb tőkeegységek megalapozására irányuló törekvés. A pénzügyi világban is sűrűn találkozunk olyan jelenséggel, hogy a nagy intézetek még nagyobbakkal és még erősebbekkel való érdekközösséget és szövetséget keresik.

Ezt a már kitűnően bevált irányzatot követi most a vidék kiválóan vezetett leghatalmasabb tőkeerejű és legrégebb intézete, az Aradi Első Takarékpénztár, amikor szoros érdekközösségre lép a Magyar Általános Hitelbankkal, amely tudvaleg legtekintélyesebb, legnagyobb és különösen gyáripari érdekeltiségénél, valamint az állampénzügyi tranzakciókban való vezérszerepénél fogva legjelentékenyebb súlylával bíró gazdasági intézménye országunknak. A hetvenhat éves „Aradi Első Takarékpénztár” az a kitűntetés érte, hogy Magyarország eme legkiválóbb intézete szorosabb érdekközösség létesítésére hívta fel anélkül, hogy az Aradi Első Takarékpénztárnak sok évtized becsületes és nagy eredményeket felmutató működése által megteremtett önállóságából, függetlenségéből, teljes cselekvési szabadságából egy jótányit is fel kellene áldoznia.

Az Aradi Első Takarékpénztár igazgató-választmánya ma a legnagyobb lelkesedéssel fogadta az igazgatóságnak Ottenberg Tivadar udvari tanácsos vezérigazgató által, a társulás megteremtésére vonatkozó, elsőrangú szakavatottsággal megszerkesztett javaslatát. Az igazgató-választmány teljes mértékben átértékelte ennek a lépésnek az intézet továbbfejlődésére messze kiható jelentőségét és a legőszintébb elism. sben részesítette Ottenberg udvari tanácsost, aki a nagyarányú működését mindenkor megértően támogató igazgatósággal karöltve olyan magas nivóra emelte az Aradi Első Takarékpénztárt, amilyen a vidéki pénzintézetek történetében példátlanul áll és aki a Magyar Általános Hitelbankkal most létrehozott kapcsolat révén intézete előtt a fejlődés beláthatatlanul nagy perspektíváját nyitja meg. Alább részletesen beszámolunk erről a helyi közgazdasági szempontból korszakos jelentőségű üléstről és itt röviden csak annyit emelünk még ki, hogy a szoros viszony következményeképpen az Aradi Első Takarékpénztár kitűnő igazgatósága további két elismert szaktekin-
télylyel fog gyarapodni. A Magyar Általános Hitelbank képviselőjében ugyanis az Aradi Első Takarékpénztár igazgatóságában helyet nyerne: szegedi Lukács József udvari tanácsos, a Magyar Általános Hitelbank ügyvezető igazgatója és Rona Zsigmond, ugyanazon intézet igazgatója, akik közgazdasági tevékenységük révén országos névvel bírnak. Kétségtelen,

hogy a folyó évi február 4-én megtartandó közgyűlés a legnagyobb örömmel választja be őket az igazgatóságba és elfogja fogadni ama javaslatot, amely szerint az Aradi Első Takarékpénztár 1800 darab új részvényt bocsát ki 1800 koronás árfolyamon, mely részvény-mennyiséget teljességében a „Magyar Általános Hitelbank” vesz át. A takarékpénztár összes tőkéi így teljes husz millió koronára emelkednek, tehát e tekintetben is messze maga mögött hagyja a vidék összes pénzintézeteit.

A közvélemény a legteljesebb rokonszenvvel fogadja azt a rendkívüli jelentőségű tény-
tet, hogy a most létrejött kapcsolat folytán Arad város és környéke hazánk egyik leghatalmasabb, expanzív törekvésű pénzintézetével szoros érdekközösségre jut és így a Magyar Általános Hitelbank közvetve intenzív befolyást gyakorolhat Arad és nagy környékének közgazdasági fejlődésére.

Az érdekes üléstről a következő részletes tudósítást közöljük:

(Az elnöki megnyitó.)

Parecz György elnöklő igazgató az ülés megnyitása után előadta, hogy az igazgatóság az előterjesztendő ügyek kiváló fontosságára való tekintettel az igazgató választmány és a felügyelő bizottság tagjait közös tanácskozássra hívta össze, melynek feladata lesz az intézet további fejlődését, haladását és versenyképességének fokozását az igazgatóság erre irányuló nagy horderejű javaslataihoz való hozzájárulás által biztosítani és képessé tenni az intézetet, hogy a háboru után reá váró nagy gazdasági feladatoknak teljes mértékben megfelelhessen.

Parecz elnök ezután így folytatta beszédét:

— Minthogy vezérigazgató a tárgysorozat folyamán a tervbe vett tőkefelemelés és ezzel kapcsolatosan a Magyar Általános Hitelbankkal, hazánk eme legnagyobb és legtekintélyesebb pénzintézetével való szoros érdekközösség létesítése iránti javaslatokat részletesen ismertetni fogja, a magam részéről e helyen csak röviden azon közismert tényre óhajtok utalni, hogy minél nagyobb és hatalmasabb erőforrások állanak egy intézetnek rendelkezésére, annál eredményesebb munkát tud végezni, annál intenzívebb tevékenységet tud kifejteni és annál inkább tudja helyét a gazdasági élet éles harcában megállani és elfoglalt pozícióját a gazdasági élet hullámzó konjunkturái közepette fentartani és körülbástyázni. A benyújtandó, messze kiható javaslatok elfogadásával intézetünk saját tőkéi husz millió koronára fognak szaporodni és nyomatékosan kívánom hangsúlyozni, hogy ezen nagyszabású pénzügyi tranzakciónál, valamint a Magyar Általános Hitelbankkal létesítendő szoros viszonyra vonatkozó feltételek megállapításánál nemcsak a részvényeseink érdekeit tartottuk szem előtt, hanem emellett változtatlanul biztosítottuk a jövőre nézve is intézetünk teljes önállóságát, függetlenségét és eddigi autonómiáját.

— Átérve a múlt évi üzleti viszonyokra, első sorban utalnom kell azon meglepő nagy emelkedésre, amelyet betétálladékok mutat. Ezen emelkedés megközelítőleg tíz millió korona és az álladék a lefolyt év végén 33.821,929

korona 42 fillérre rug. Ezen hatalmas emelkedésben biztos jelét látom azon nagy bizalomnak, melyet intézetünk iránt a nagyközönség állandóan tanúsít. Sajnálattal kell azonban konstatálnom, hogy kölcsöneink álladéka a nagy pénzbőség folytán csökkentek és főleg a váltótárca álladéka mutat a tavalyihoz képest nagyobb visszaesést, ami főleg arra vezetendő vissza, hogy a pénzkereslet az elmúlt év folyamán állandóan igen szűk keretekben mozgott. Csakis a hadikölcsönökre nyújtott lombard előlegek mutatnak lényeges emelkedést annak a révén, hogy a legjutányosabb feltételek mellett nyújtottunk kölcsönöket, ezáltal is előmozdítani óhajtván a hazafias célt. Ezzel kapcsolatban örömmel konstata-
lom, hogy a napokban lezárt ötödik hadikölcsönre intézetünknel nyolc millió korona, az öt hadikölcsönre összesen negyven millió korona jegyzetett. Ez olyan impozáns eredmény, aminőt Aradon egyetlenegy, az országban pedig csak igen kevés intézet tud felmutatni.

A mérlegben kimutatott 1.218,622 korona 07 fillér tiszta nyereség, mely minden várakozásnak megfelel és valamivel nagyobb az előző évi nyereségnél, lehetővé teszi, hogy ugymint az előző évben, ez alkalommal is száz korona osztalék fizetést hozhatunk javaslatba és emellett még az „Adótartalék-alapba 34,000 koronát helyezhetünk, további 60000 koronát pedig az 1917. év javára elővezethetünk. Ezen fényes eredményt súlyos viszonyok között értük el, mert a már harmadéve tartó háboru és az egész éven át uralkodott pénzbőség nem nyújtottak alkalmat a jövedelmek szaporítására.

Az elnök ezután elparentálta az intézet egykori tehetséges tisztviselőjét, a hősi halált halt Eckhart Istvánt, továbbá az elhunyt Steiner Jakab váltóbiráló bizottsági és Holländer Ignác választmányi tagot. Az igazgató választmány mindhárom haláleset fölött jegyzőkönyvben adott kifejezést részvétének.

Az elnök nagy tetszéssel fogadott rendkívül tartalmas beszéde után Ottenberg Tivadar udvari tanácsos vezérigazgató előterjesztette az 1916-ik évi mérleget, a veszteség és nyereség számlát, valamint a múlt évi nyereségre vonatkozó felosztási javaslatot; eme előterjesztéseket az igazgató választmány egyhangulag fogadta el.

(Alaptőke emelés és szoros viszony a Magyar Általános Hitelbankkal.)

A vezérigazgató ezután az ülés legkimagaslóbb tárgyára, a tőkefelemelésre és ezzel kapcsolatban a „Magyar Általános Hitelbankkal” létesített érdekközösségre tért rá. Ottenberg udvari tanácsos előadta, hogy az Aradi Első Takarékpénztár a lefolyt háborus évek gazdasági és pénzügyi átalakulásainak erőpróbáját fényesen megállotta és a világháboru gazdasági küzdelmeiből anyagilag esorbittatlanul és fokozott önbizalommal került ki, az igazgatóságnak mégis állandó és kötelességszerű gondoskodása tárgyát képezte az a fellettel fontos kérdés, hogy miként fognak alakulni a viszonyok a háboru után. Ugyanis amint senki sem láthatta előre a háboru óriási terjedelmét, és gazdasági kihatásait, ugy nem lehet előre megállapítani, hogy miként fognak a várva-várt béke beállásával kialakulni hazánk gazdasági és pénzügyi viszonyai. Ez a kérdés minden pénzintézet felelős vezetőit komoly gonddal kell, hogy eltöltse. A jövő kialakulása természetesen kizámíthatatlanok és veszélyt is rejthetnek magukban és még a legelőnyösebb béke esetére is a múltnál fokozottabb előrelátást kell tanúsítanunk. Figyelembe veendő továbbá, hogy a helybeli pénz-

piacon a verseny, új alakulatok folytán kétségtelenül nagyobb mértéket fog ölteni és az Aradi Első Takarékpénztár igazgatóságának ez ellen kellő időben és megfelelő eszközökkel védekeznie kell. Kötelessége az intézet vezetőségének, nemcsak a mostani erők megtartása, de céltudatos fejlesztése és versenyképességének növelése is. Az erre irányuló helyes utat hazánk legnagyobb gazdasági intézményei már megjelölték és ez nem más, mint az érdekek és tőkeerők tömörítése, koncentrációja, ami egyrészt a saját tőkék felemelése, és hasonló érdekek egybekapcsolása révén érhető el. Előttünk állnak az ország legnagyobb intézeteinek példái és látjuk, hogy ezek már eddig is nagy mérvben felemelték tőkéjüket és nagyszabású érdekesportosulásokat hoztak létre. Intézetünk ezen a helyes úton óhajt haladni és amikor ezt teszi, gondoskodott arról, hogy a háromnegyed évszázad óta fenálló, díszes múltú intézet önállósága és függetlensége minden körülmények között esorbittatlanul megmaradjon; gondoskodott róla továbbá, hogy a szoros kapcsolat hazánk legelső és legtökintélyesebb pénzügyi intézetével létesüljön.

A vezérigazgató a jelenlévők legnagyobb figyelmébe és érdeklődésébe közölte ezután, hogy a Magyar Általános Hitelbank kitüntető bizalma az Aradi Első Takarékpénztár felé fordult, amikor felvetette a szoros kapcsolatba lépés eszméjét. Az igazgatóság elfogadta a Magyar Általános Hitelbank erre vonatkozó ajánlatát és a következő végleges megállapodásokat létesítette, amelyek minden tekintetben az intézet érdekeit szolgálják:

A Magyar Általános Hitelbank nemcsak, hogy akceptálta, hanem természetesen is találta az Aradi Első Takarékpénztár ama kardinális kívánságát, hogy az intézet önállósága és függetlensége a kapcsolat után is érintetlenül maradjon és csak a szoros viszony folytán őt, mint nagy részvényest jogosan megillető aránylagos képviselőt nyert az Aradi Első Takarékpénztár igazgatóságában és felügyelő-bizottságában. Az igazgatóságba két, a felügyelő-bizottságba pedig egy tagot jelölt ki.

A Magyar Általános Hitelbank egyelőre nyolcszáz darab részvényt, három éven belül, amikor ezt az Aradi Első Takarékpénztár igazgatósága kívánatosnak tartja, további ezer darab, összesen tehát ezernyolcszáz darab, ezer korona névértékű részvényt, egyenként ezernyolcszáz korona kibocsájtási, tehát a jelenlegi arányomnál magasabban veszi át; ez az arányom azonos az 1912-ben végrehajtott utolsó kibocsájtás alkalmával megállapított árral. Egyben konstatálandó a most keresztülviendő részvénytőke felemeléséről, hogy az a részvényesek minden igénybevétele nélkül történik meg. A tőkefelemelés teljes befejezése után az Aradi Első Takarékpénztár alaptőkéje 10.200.000 koronáról 12.000.000 koronára emelkedik, a kibocsájtás folytán elért 1.440.000 korona felépítés a tartalékalapokhoz fog csatolhatni és így a saját tőkék husz millió koronát fognak kitenni. Ez a hatalmas tőke minden eshetőséggel szemben felkészülve találja az intézetet és amellet alkalmas arra, hogy az eddig oly kitüntető módon meg-

nyilvánult közbizalmat még jobban megerősítse.

A vezérigazgató ama meggyőződésének adott kifejezést, hogy a létrejött megállapodások az Aradi Első Takarékpénztárra nézve igen értékes előnyöket tartalmaznak, anélkül, hogy az intézet üzletvezetési szabadságát a legcsekélyebb mérvben is érintenék. Kétségtelennek tartja, hogy Arad és környékének gazdasági érdekeire is a legjobb hatást fogja gyakorolni a Magyar Általános Hitelbankkal való szoros érdekközösség megteremtése, mert ennek felhasználásával az Aradi Első Takarékpénztár az eddiginél is nagyobb keretek között oldhatja meg fontos közzgazdasági feladatait. Az igazgatóság nevében kérte az előterjesztett javaslatok elfogadását.

Az igazgató-választmány és a felügyelőbizottság feszült figyelemmel hallgatta Ottenberg udvari tanácsos előterjesztéseit, amelyeket mindvégig helyesléssel kísért. Ezután Nagy Sándor dr. szólalt fel, aki a következőket mondotta:

(Elismerés a vezérigazgatónak.)

Tisztelt Uraim! Engedjék meg, hogy az előterjesztett javaslatokhoz hozzászólhassak és nem titkolom, hogy bizonyos meghatottsággal teszem ezt, hiszen lélektani jelenség, hogy minden nagy koncepciónak felismerése az emberi értelemre és lélekre egyaránt mélyes benyomást gyakorol. Már pedig kétségtelen, hogy a ma előterjesztett javaslatok igen jelentős, új korszakot vezetnek be pénzügyi intézetünk történetében azért, hogy ez a fényes, nagy múltú intézet, a vidéknek kétségtelenül legnagyobb pénzügyi intézete, szoros kapcsolatba lép a mai nappal az ország legelső, fővárosi intézetével, a Magyar Általános Hitelbankkal, melyet méltán lehet a magyar állam bankárának nevezni.

Az Aradi Első Takarékpénztár most megnyilvánult elhatározása voltaképpen csak fokozottabb fejlesztése azon elveknek, melyek az intézetet a múltban jellemezték és nagyra tették, nevezetesen ezen közzgazdasági, mondhatjuk, morális principiumok, melyeknél fogva egy intézet ereje, közzgazdasági haladása, tekintélye, válságos helyzetekben ellenálló képessége elsősorban a tőkéjének nagyságától van függővé téve.

A Magyar Általános Hitelbank-kal most létesítendő kapcsolat voltaképpen új, nagyszabású tőke-gyűjtés, hiszen a „Hitelbank” rendkívül tőke-gazdag intézet és benne pénzügyi intézetünk kétségtelenül hatalmas szövetséget nyert. Es különös elismeréssel és hálával kell fogadni a részvényeseknek, hogy ez az új tőke-gyűjtés a részvényesek minden megterhelése nélkül történik, amennyiben az 1800 darab új részvényt teljes összességében a „Hitelbank” veszi át és mivel ezek kibocsájtási arányomai a jelenlegi forgalmi értékénél magasabb, kétségtelen, hogy az új részvények kibocsájtása a többi részvények piaci árképződésére kedvező befolyást fog gyakorolni annyival is inkább, mivel az új részvények nem kerülnek a piacra, hanem a maguk összességében a Magyar Általános Hitelbank tárcájában fognak maradni.

De a pénzügyi nagy érdekek mellett különös elismerést érdemel az igazgatóság azért, hogy bár a „Hitelbankkal” való kapcsolat által az intézet és a részvényesek óriási előnyöket értek el, megővta a vezetőség az intézet teljes függetlenségét és önálló autonómiáját.

Ha már most csak egy rövid pillantást vetünk ezen prespektívákra, melyeket intézetünk jövője előttünk feltár, minden talzott optimizmus nélkül megállapítható, hogy az „Aradi Első Takarékpénztár”, mely az alaptőke felemelése után most már 20 millió koronára tőke tellett fog rendelkezni, nemcsak hatványozott erővel fogja továbbra is vinni vezető szerepét a hazai vidéki pénzügyi intézetek között, de nagy tőkéje teljesen felkészülté fogja tenni azon nagy gazdasági feladatokra, melyek a béke beálltával reája is várnak.

És miután kétségtelen, hogy az előterjesztett indítványok feltétlenül a részvényesek érdekeit szolgálják, másfelől pedig az intézet erőteljes tovább fejlődését és versenyképességét a jövőre is biztosítják, anélkül, hogy az intézet féltve őrzött függetlensége és autonómiája még csak érintve is lenne: a javaslatokat elfogadom és azok elfogadását az igazgató-választmánynak elfogadásra ajánlani bátorodom.

Engedjék meg ezután, hogy beszédemhez, hogy úgy mondjam, egy kis érzelmi részt csatoljak. Sokszor volt arra méltó alkalom, hogy a részvényesek elismerésüket fejezték ki az igazgatóságnak és Ottenberg Tivadar vezérigazgató urnak. Midőn most nemcsak egy, a súlyos viszonyok dacára elért fényes üzleti eredményt látunk, de látjuk a nagy előrelátással végrehajtott tőkefelemelést, a Magyar Általános Hitelbankkal létesített szoros viszony megteremtését: ez az alkalom hatványozott indító okul szolgál arra, hogy jegyzőkönyvi közönetünket és legteljesebb elismerésünket fejezzük ki az igazgatóságnak és az intézet fényes tehetségű és nagy koncepciójú vezérigazgatójának, Ottenberg Tivadar urnak. Kérem indítványom elfogadását.

Nagy Sándor dr. hatásos felszólalása után a választmány egyhangulag hozzájárult az igazgatóság összes indítványaihoz. Az ülés elhatározta, hogy a folyó évi február 4-ére egybehívandó 76-ik rendes közgyűlésnek elfogadásra ajánlja úgy a részvénykibocsájtásra, mint a Magyar Általános Hitelbankkal való szoros viszonyra vonatkozó előterjesztéseket.

(Jelölések.)

Az igazgató-választmány a módosítandó alapszabályok értelmében betöltendő két igazgatói állásra az igazgatóság indítványára szegedi Lukács József udvari tanácsost, a Magyar Általános Hitelbank ügyvezető igazgatóját és Róna Zsigmondot ugyanazok a Hitelbank igazgatóját egyhangú lelkesedéssel jelölte.

(Egyéb határozatok.)

Ezután az igazgató-választmány elhatározta, hogy az alapszabályok és nyugdíjszabályzat módosításával kapcsolatban Ottenberg Tivadar vezérigazgatónak, aki az intézetet a mai magas színvonalára emelte, rendkívüli érdemeinek elismeréseképpen addig nem létező megállapított tizenkétezer korona maximális nyugdíját évi huszezer koronára, a tisztviselők nyugdíjmaximumát pedig negyesszázötvenkoronáról hétézerkétszáz koronára emeli fel.

Lukácsy Lajos ezzel kapcsolatban a legmelegebb szavakban fejezte ki vezérigazgató iránti őszinte elismerését. Hogy az Aradi Első Takarékpénztárt ma már a fővárosi nagy pénzügyi intézetek mellett emlegetik, az Ottenberg Tivadar vezérigazgató nagy érdeme, akik már a múltban a legfelsőbb helyen is magas kitüntetésre találtak méltónak. Az egész igazgató választmány nevében kijelenti, hogy kész örömmel járulnak hozzá, hogy Ottenberg vezérigazgató nyugdíj maximuma huszezer koronára felemeltesse; kívánja, hogy a vezérigazgató még sokáig működhesse az intézet továbbfejlesztése érdekében.

Majd Eckhart Ede helyettes igazgató érdemeit honorálta a választmány, aki már negyvenhét év óta a legpedigésbben működik az intézetnél. Kiváló munkásságának méltánylásán igazgatóvá nevezték ki. Az igazgatóság előterjesztésére történt eme kitüntetés egy arra valóban érdemes és méltó férfiat ért.

Végül hozzájárult a választmány az igazgatóság ama javaslatához, hogy a tiszteletdíj drágaságra való tekintettel a tisztviselők és szolgák részére a folyó évre negyven százalékos drágasági pótlék folyósítsassék.

Egyéb kisebb ügyek elintézése után az ülés lelkes hangulatban véget ért.

Magyar tisztok élete Bukarestben.

(Az akadémia elnökének lakása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Milyen az élete katonáinknak a meghódított Bukarestben? Ez a kérdés mindenkit foglalkoztat, mert egy olyan ország fővárosába vonultak be a szövetséges hadseregek, mint győzők, amely sohasem tagadta, hogy szíve mélyéből gyűlölt bennünket. Mi sem ringattuk magunkat napsugaras illúziókban és tudtuk, hogy rokonszenvre, melegebb érzelmekre Bukarestben nem számíthatunk, de azt hihottuk, hogy a velünk kötött szerződéseket tisztességesen a maguk érdekeiknek megfelelően betartják a románok. Nem így történt. Karddal és puskával kényszerítettek bennünket arra, hogy lehetetlenné tegyék kártevésüket. Mi vagyunk az urak Bukarestben és a hábruban meghódított országok példái azt mutatják, hogy ahová, mint hódítók vonultunk be, ott nemcsak, hogy betartjuk a hágai egyezmény minden parancsát, hanem azon jóval túlmelve, őszintén és becsületesen arra törekszünk, hogy amennyire a viszonyok megengedik, az elfoglalt területek lakosságának minden anyagi és kulturális ügyét úgy elégítsük ki, ahogy az módunkban áll.

— Ez a törekvés vezeti a románia kormányzására kirendelt szövetséges parancsnokságokat is, mondotta egy tiszt, aki fontos küldetésben járt Bukarestben és ma Aradon tartózkodva az Aradi Közlöny tudósítójával beszélt az oláh főváros életéről:

— Jellemzőül Bukarest lakosainak hangulatára egy igen érdekes momentumot kell kiemelnem. Természetesen a román nyelvű lapok az ország tragédiáját okozott politikusokkal együtt megszöktek a fővárosból a veszedelm közepéig és a népet magára hagyták minden irányítás és vezetés nélkül. Már pedig mint néhány napi tartózkodás után is mindenki a maga szemével meggyőződhetik; újságolvasás és a nyilvánosság előtt a nép Európában nincs, mint a bukaresti. Jobban hiányzott nekik a mindennapi betű, mint a mindennapi kenyér. Elképzelhető, hogy milyen nagy örömet okozott a kormányzásnak az az intézkedése, hogy a fővárosban maradt „Bukarester Tageblatt” című német lap mindennapi megjelenését lehetővé tette. Ez az újság este felé 6 és hat óra között került ki a nyomdából, ezren és ezren várják a szerkesztőség előtt, a kávéházak is zsúfoltak ilyenkor, mert tudják, hogy jön a lap. Eppen akkor voltam Bukarestben, amikor seregeink elfoglalták a Szereth-menti fontos erődöket. Ezt a nevezetes eseményt a Bukarester Tageblatt az európai összes lapokat megelőzve adta tudomására az oláh főváros lakosságának. Láttam a saját szememmel, mikor a rikkanások a külön kiadások ezreivel rohantak végig a nagy utakon és hangos szóval kiáltották a fülébe a korzó hullámló elegáns közönségének, a nevezetes eseményt.

Románia máre nu máj jeste (nincs már nagy Románia) ordították és nem hiáném, hanem a magam füleimmel hallottam volna a hatását ennek a tömeg közé dobott és másutt bizonyára legmélyebb szomorúságot keltő mondatnak.

— Bár már rég ne lett volna — tört ki a tömegből válaszul a rikkanások lármájára az őszinte meggyőződés diktálta kijelentés és nekem is az a meggyőződés, hogy Bukarest minden lakója rendkívül kijózanodva ma már átkozza azokat, akik a tragédiába sodorták.

— Nem is találtam ellenséges hangulatot, sőt még duzzogást sem a megszálló seregek katonáival szemben Bukarestben. A polgári foglalkozáshoz tartozik, hogy az embereket tanulmányozzam, a gondolkodásukba beférkőzni igyekezzem és azt mondhatom, hogy Bukarest lelke megkönnyebbül azáltal, hogy tul esett a meghódításon. Szinte érzik, hogy igazságosan érte Romániát a rettentő büntetés.

— Nincs is okuk a panasza. Bukarest valóságos Eldorádó. Minden van bőven és oly olcsó, hogy mi még béke idején sem mertünk olyan árrakról álmodni, mint amilyen potomságért ma az oláh főváros enni is inni kap. Német rend és fegyelem van mindenütt és a polgárság oly nyugodtan és békésen él, hogy a maga hatóságai alatt sohasem.

— Mackensen tábornagy bevonulásakor tizennyolc millió frank készpénzt talált Bukarestben, amelyet a város szükségleteinek fedezésére fordíthattak. Maga a főváros rendkívül gazdag és ezért a megszálló hadsereg ellátása költségeinek egy részét fedezi. Január elsejéig minden tiszt napi tíz korona megszállási zsoldot kapott a várostól, a legénység pedig két koronát.

— A tisztikar ellátásáról is a főváros gondoskodik, még pedig igen előkelő módon és gavallérosan. Minden tiszt kap minden napra három jegyet (Gutschein) reggelire, ebédre és vacsorára. Ezek ellenében a legelső szállodák éttermoiben teljesen ingyen szolgálják ki a jegytulajdonost.

A 3647. számú a „Gouvernements der Festung Bukarest” bélyegzőjével ellátott „Gutschein” a Kontinental szállodában a következő reggeli és ebéd elköltésére jogosított:

Reggeli: (kávé vagy tea, sütemény vaj, vagy gyümölcs), 2 tojás vagy hideg felvágott.

Ebéd: Leves, előétel, hus főzelékkel és burgonyával, dessert ehhez fél liter bor vagy sör. Péntek húsfalatlan nap.) A jegy hátlapját a tulajdonos aláírja.

— Az étlap rendkívül gazdag és a legfinomabb esemege is kapható. Egy korona 20 fillér akármelyik pelesenye.

— Nagyszerűek a tisztok lakásai. Egy magyar bajtársunk, Jorga dr.-nál, az akadémia elnökénél kapott lakást. Hét szoba áll rendelkezésére. A háziúr, a legvéresebb száju magyarfaló, megszökött Bukarestből. Két hatalmas könyvtárt találtunk a lakásban. Egyik a tudományos könyvtár, az akadémikusé. A másik a tudós fiatal feleségéé. Az európai nyelveken írt egész erotikus irodalom, nuditások és perverzítások legtokéletesebb gyűjteménye. Drága rajzok és rézmetszetek, amelyekben a párisi testvéreiken túl az oláh urinők gyönyörködtek. Bukaresti ismert urihölgyek olyan fotográfiai, amelyet Casanova is csak elpirulva venne a kezébe. Ezekkel van tele minden fal. Ezen Bukarestben a haut-voles nem ütözik meg. Erre a nivóra akarták ők felemelni a nagyhalomági román paraszt leányt?

Kitüntetések. A király az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásának elismerésül Sulacsik Lajos 2. népfelkelő gyalogezredbeli főhadnagynak és Barakovich László dr. az 5. honvédhuszárezred lövésosztályánál beosztott 3. honvédhuszárezredbeli tartalékos hadnagynak a hadiakitványos III. osztályú katonai ér-

keresztet, Popovics Traján, a császári és királyi bukovinai önkéntes zászlóaljnál beosztott 2. honvédgyalogezredbeli tartalékos egészségügyi zászlósznak az arany érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján adományozta, egyben megparancsolta, hogy ugyanazon alkalomból Somló Béla a IX—19. népfelkelő gyalogzászlóaljnál beosztott 2. honvédgyalogezredbeli főhadnagynak a legfelsőbb díszérő elismerés újlá, Benedikty Imre, a 310. honvédgyalogezrednél beosztott 2. honvédgyalogezredbeli őrnagynak és Kapuvári Vargyas Andor, az 5. honvédhuszárezrednél beosztott 3. honvédhuszárezredbeli századosnak a legfelsőbb díszérő elismerés tudtul adassék.

Németország

átvonul Svájcra?

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

A stockholmi Nacional Tidende című lapban Boston katonai kritikus érdekes fejtegetést tesz közre a hadihelyzetről. Az angol-francia fronton nagyarányú offenzíva előkészületei láthatók. Az egész fronton észlelhető nyugtalanságot főleg arra lehet visszavezetni, hogy az angol és francia hadvezetőség nincs tisztában Németország szándékaival. Attól tartanak, hogy Svájcra keresztül akarja megtámadni Olaszországot, vagy Franciaországot, esetleg egyszerre mind a két hatalmat. A hadviselő felek éppen ezért Svájce határán nagyarányú defenzív készülődéseket tesznek, nagy csapatösszegeket tartanak ott készenlétben. Bármi is legyen Németország terve, mindenesetre nagy előnyt jelent, hogy arra kényszeríti ellenfeleit, hogy frontjukról nagyszámú csapatokat fix pontra kössenek le, ahol azok tétlenül vesztegelnek. A hadihelyzet mai állása olyan, hogy nagy megiepetések, új lehetőségek nyílnak meg a vitágháború továbbvezetésének kérdésében.

A Daily News, Times és a Daily Chronicle egyértelműen azt a hírt közlik, hogy Portugália megkísérelte, hogy Spanyolországot rávegye csapatszállítások engedélyezésére, de Spanyolország azzal utasította vissza, hogy még ennek a kérésre is igen kellemetlen Spanyolországba nézve.

Lyon-i lapok szerint a kamara hadügyi bizottsága három képviselőt Szalonikiba küldött, hogy tanulmányozzák az ottani katonai és politikai helyzetet.

A párisi lapoknak eltiltották, hogy Briand miniszterelnöknek a kamarában tett legutóbbi nyilatkozatával foglalkozzanak, amely a szalonikii expedíció nehézségeiről szólt. A francia sajtó a tilalom ellenére élesen foglalkozik a szalonikii expedíció feladásának tervével és kommentálja Olaszország ama tanácsát, hogy Venizeloszal szakítsanak.

Péterváron „Oroszország és Konstantinápoly” név alatt egyesületet alapítottak, amelynek feladata az, hogy a Konstantinápolyról való lemondás eszméje ellen hangolja nyilvánosságát. Az egyesület minden kormányzásban előadásokat fog tartani, amelyeken azt fogják fejtegetni, hogy Oroszország Konstantinápoly nélkül kénytelen lesz elpusztulni.

Stockholm. Henderson, az angol hadügyi tanács tagja a Newyork Tribünben a következő nyilatkozatot adja: Ha a békét a status quo ante alapján kötnék meg, Németország nem veszítene semmit, megmaradnának szövetségesei, akik akaratának engedelmeskednek. Közép-Európa ebben az esetben egy katonai hatalom lenne, épen ezért lehetetlen elfogadni olyan békét, amely a Status quo ante alapján létszülne. Ez nem a háború előtti állapotot jelentené, hanem egy hatalmas, Európa testében reprezentáló katonai hatalmat, amely Németország hegemoniája alatt egyesíti a többi államokat.

H I R E K.

LEGÜJABB.

Ejje! 2 óraker érkezett telefonjelentés.

Vissza kell vonni az oroszok déli frontját.

Pétervár. Bobrinszky grófot, aki hevesen támadta a dumában Protopopov belügyminisztert, Protopopov párbajra hívta ki.

Berlin. A szövetségesek január 14-én már hét kilométernyire állottak Galactól.

Rotterdam. A párisi katonai szakértők szerint nemcsak Galac, de Réni közeli elestének lehetőségével is számolni kell. A lapok részletesen foglalkoznak azzal az eshetőséggel, hogy az egész orosz déli frontot jóval hátrább kell helyezni.

Stockholm. Talyán herceg miniszterelnököt a cár a főhadiszálláson kihallgatáson fogadta.

Genf. Newyorki lapok szerint Wilson meghívta Lansinget és más magasrangú hivatalnokot tanácskozássra, amelyen sürgősen elkészítik az Egyesült Államok válaszát a hadviselő felek jegyzékére.

Teleky József gróf vállalatát.

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Budapestről jelentik: A Magyarország ismét foglalkozik ifjabb Teleky József gróf öszszelérhetetlenségi ügyével és megállapítja, hogy a gróf elvállalta az erődítményi vasut építkezését, illetve a vállalkozást nem ő maga, hanem a Lutzenbacher cég kapta, amely cégnek beltagjai gróf Teleky Józsefné, született szobi Lutzenbacher Mici, özvegy szobi Lutzenbacher Pálné, Lutzenbacher Oktáv, Fáy Györgyné, született Lutzenbacher Lulu és Lutzenbacher Raoul. A cég elvállalta a vasut építését és Fischer Ödön vállalkozónak kiadta az alépitménynek építési munkálatait. A négy kilométer hosszúságú alépitmény elkészítésére folyóméterenként egy korona nyolevan fillér egységárban állapodtak meg. Később differenciák támadtak a cég és a vállalkozó között és ekkor Teleky József gróffal tárgyal Fischer ügyvédje, Fried Lajos országgyűlési képviselő. Az ügyvéd most elmondja, hogy Fischernek nyoleczer korona követelése volt Teleky József gróffal szemben, a szerződést, amellyel az alvállalkozást átruházták, a gróf írta alá.

Teleky József gróf mindig a saját nevében tárgyalta, azt mondotta, ő a vállalkozó, ő építeti a vasutat és kijelentette, hogy a Fischer által benyújtott számlát vállalatát egyik mérnökének felülvizsgálat céljából átadta és a követelés kiegyenlítését a beérkező szakvéleménytől teszi függővé. Fischer később bevonult katonának és így a per abbamaradt. A Magyarország mindezekből megállapítja, hogy ifjabb Teleky József gróf volt a vasut vállalkozója, a vállalatot illető kérdésekben ő tárgyal és őt illeti a haszon is.

— A külügyminiszter betegsége. Bécsből jelentik: Czernin Ottokár gróf külügyminiszter jelenleg a Sacher-szállóban lakik, meggyűnt és egy bécsi specialista könnyebb

természetű műtétet fog elvégezni rajta. A miniszternek orrbaja van. A király ma felkereste a beteg minisztert és hosszas megbeszéléseket folytatott vele. Czernin Ottokár gróf gyengékedése ellenére, állandóan személyesen vezeti a külügyminiszterium ügyeit továbbra is.

— **Török kitüntetések.** Budapestről jelentik: A szultán a Vörös Félhold érdekében kifejtett magyarországi propagandában való tevékenységért számos kitüntetést adományozott. A kitüntetettek között van Zelenski Róbertné grófné, Markovits Manó, gelsei Guttmann Vilmosné, Medve Zoltán, akik valamennyien a Vörös Félhold díszermét kapták.

— **Háberus drágaság és az orvosi díjak.** Az országos orvosszövetség aradi fiókja elhatározta és a nagyközönség tudomására hozza, hogy a szabad praxisban a házi orvosi, valamint a látogatási díjakat ötven százalékkal emeli. Hangsúlyozást nyert azonban a gyűlésben, hogy ezen díjemelés nem érintheti azokat, akiknek anyag helyzete a háborús viszonyok folytán méltánylást igényel.

— **Beliczey István elesett.** Mélységes részvételt keltett az a szomorú hír, hogy Beliczey István, Beliczey Géza országgyűlési képviselő nagyobbik fia, a 7-ik Vilmos-huszárezred hadnagya, Moldovában, az ojtózi szorosától keletre hősi halált halt. A fiatal hős korai halála nagy és előkelő rokonságot borított gyászba. Kintzig János aradi főispán felesége nővére Beliczey Gézának, az elhunyt hős édesatyjának. A család gyászában igaz, őszinte részvételt osztozik Csaba és az egész vármegye közönsége is, mert Beliczey Géza országgyűlési képviselő ismert, elkelő tagja Békésvármegye közéletének.

— **Hazay Sternschuss János dr. főorvosorvos ünneplése.** A esabai gimnázium tornacsarnoka talán soha nem volt olyan hangos, nem volt úgy kivilágítva, fellobogózza, mint a tartalékkórház most megtartott legutóbbi ünnepén, melyen a kórház beteg katonái és személyzeite üdvözölték szerellett főorvosukat, Hazay Sternschuss János dr.-t. Az üdvözlő beszédet Ruzs György szakaszvezető mondotta. Hazay Sternschuss János dr. főorvosorvos az ünneplést hosszabb beszédben viszonzta „szerellett bajtársai“-nak nevezte alárendeljeit. Elmondotta, hogy a világháboru kezdete óta a mai napig a békéscsabai tartalékkórházban 52,818 katonát ápoltak.

— **A Közélelmezési Tanács.** Budapestről telefonálta tudósítók: Az Országos Közélelmezési Hivatal az Országos Közélelmezési Tanács szervezését befejezte. A tanács január végén össze fog ülni, munkaprogramja már meg van. A kormány tudvalevőleg felhívta az ellenzéki pártokat is, hogy képviseltesék magukat az országos közélelmezési tanácsban, de az ellenzék visszautasította az ajánlatot. Hír szerint Wekerle Sándor és Návay Lajos hajlandók belépni a tanácsba.

— **Öt évi börtönre ítélte aradi esendőrőrmester.** A nagyváradi honvédhadosztály bíróság Kiss József esendőrőrmestert, az aradi esendőrőrs parancsnokát, aki a múlt év június hó 1-én engedély nélkül Székelyudvarhelyre távozott és Székelyzsombor községben Spetkó gazdálkodót megölt, öt évi szigorított börtönre ítélte. Az őrmester azzal védekezett, hogy önvédelemből követte el a gyilkosságot, mert a gazda őt megtámadta, de a bíróság azt látta beigazoltnak, hogy a vádlott azért hatolt be Spetkó házába, mert az ablakon át látta, hogy a szobában két nő van és a behatolást megakadályozni tartó kardát vágta le a kardjával.

— **Verekedő tisztek az orfeumban.** Budapestről jelentik: Tegnap éjszaka a Royal orfeumban, az ugynevezett Bohémányán, együtt mulattak Tischler Lajos 66 gyalogezredbeli főhadnagy és Tóth Hugó hajóparancsnok nagyobb társasággal. Mulatozás közben a főhadnagy és a hajóparancsnok valamin összekapáltak, az előbbi kirántotta a kardját, amellyel megtámadta a hajóparancsnokot és fején és karján könnyebb sebeket ejtett. A többi tisztek kitudskolták a verekedőket az utcára, ahol tovább folytatták a dulakodást és a polgárokat, akik bele akartak avatkozni a küzdelembe, elzavarták. Nyole-tíz percig tartott a esete-paté, mikor a közeli kapitányságról megérkezett az őrző, amely a polgári közönséget szétkergette, a főhadnagyot és a hajóparancsnokot pedig átadta a katonai őrzőnek. A verekedők ellen a hadibíróság ma szigorú vizsgálatot indított.

— **Párbaj.** Budapestről telefonálta tudósítók: Ifjabb Ugron Akos és Eckhard Vilmos, Sebastiani Vilmos földbirtokos nevében fegyveres elégtételt kértek Muzslay Gyula országgyűlési képviselőtől a Dániel-ügyben közölt nyilatkozata miatt. A képviselő Almágy Lászlót és Pongrácz János gróftól nevezte meg segédeit. A segédek tegnap este a Dunapalota szállóban súlyos feltételű kardpárbajban állapodtak meg. A feltételek: nehéz lovassági kardok, küzdelem végkimerülésig. Ma délután félháromkor a Rákossy-féle vívóteremben megtörtént a párbaj. Vezető segéd Almágy László volt. A felek egymásra támadtak, Sebastiani hátrált és az első összecsapásnál, mindkét fél homlokán könnyebb sérülést kapott. Muzslay homlokának bal felén, Sebastiani jobb felén sérült meg. Az orvosok megállapították a hareképtelenséget és ezzel a párbajt megszüntették. A felek nem békültek ki.

— **A lóvasut kerekelt alatt.** Sztojanovics Istvánné aradi kofaasszony tegnap délelben a lóvasuton utazott. Csirkés kosarakkal megakodva a lóvasut első részén, a kocsis mellett foglalt helyet, tehát azon az oldalon, ahol tudvalevőleg nem szabad leszállani. Sztojanovicsné azonban mégis, mikor a lóvasut a Fehér Kereszt elé ért, felnyitotta az ajtót és lépett, míg azonban a csirkés kosarakkal vesződött, a lóvasut megindult és az asszony a kerek alá került. Súlyos, de nem életveszélyes sérülést szenvedett, mert a kocsi bal alsó lábszárát zúzta össze. A kerek alól, nagy fájdalommal is egyre csak azt kiáltozta, hogy a csirkéire vigyázzanak. A baleset nagy tömeget esődített össze a Fehér Kereszt előtt vasárnap délelben. A szerencsétlenül járt kofaasszonyt a közkórházba szállították. Balesetének saját vigyázatlansága volt az okozója, senkit sem terhel érte felelősség.

— **Elsülyesztett hajó.** Bécsből jelentik: Január 14-ikén Közép-Dalmácia partvidékén a Zagreb nevű ötezer tonnás személyszállító gőzöst ellenséges tengeralattjáró elsülyesztette. A hajó legénységéből tizenhárman, az utasok közül szintén tizenhárman elpusztultak. Ellenségeinknek ez a cselekedete méltóan sorakozik az Elektra kórházhajó és a Dubrovnic üdülőhajó elsülyesztéséhez.

— **A Magyar Királyi Folyam- és Tengerhajózási R. T. igazgatósága közönségre teszi, hogy Ófűtök állomást árvíz miatt további intézkedésig az öszszforgalom számára megszünteti.** Figyelmezteti azonban a közönséget, hogy az Ófűtökkel szemben levő Beocsin hajóállomás az Ófűtökkel való forgalomban előnyösen használható, miután a két hely között rendes révátkelés van.

— **Eljegyzés.** Szörényi Arnold katonai alatorvos Kassáról eljegyezte Mencer Irénkét Aradon. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Adományok.** Az aradi izraelita fiúiskolában elhelyezett sebesült és beteg katonáink karácsonyára adományoztak: Andrányi Károly és fiai, Aradi polgári takarékpénztár r.-t., Aradi ipar- és népbank, Gallert Rezső, Dobiáschi J. és Dörner testvérek, Remniczky Károly, Herold Antalné, Sörgyár, Nikollis Sándor, Hegyesi Géza és Färber Lajos 10—10 koronát, Mehr Jeanette, N. N., Aradi vendéglősök szikvizivára r.-t., Aradi kereskedelmi bank r.-t., Rubinstein Mórné, Holló N., Aradi általános takarékpénztár, gutori Földes Kelemen, Rozsnvai Testvérek, Zászló Sándor, Dobró Pál 5—5 koronát, Eles Armin, N. N., Hajós Arpád, Jeremiás Adolf, Reich J., Schamberger László, Brückler János, Lőrinczy János, Moir Jeanette, dr. Farkas Sándorné, Limbeck Győző, Aknay Andorné 4—4 koronát, Eles Armin 3 koronát, öz. Serbán Mihályné, Végh Istvánné, Hartmann Sarunné, Hegyesi Gézané, D. T. Fejér Gyula, N. F., Porczán Lajos, L. K., Holtzer Deim Paula, öz. Herzog Józsefné, Adam József, N. F., Bloch H., N. N., Lészai Domán, Fischer Simonné, Steinitzer, Weisz, R. V., Testás Sándor, Moskovitz Zs., Lonesi és Pista, Magyar francia biztosító-társaság, Rothstein Mór, Winternitz Jenő, Rosenblüh H. és társa, Buchsbaum és társa, Weisz Dávid, Ganowszky Lajos, Stern Cecil, Schwazs Maaó, Herstein C., Kutányi J., Feldmann Józsefné, Prokopetz S., Bogdán, N. N., N. N., N. N., Pollak, N. N., Kuzsálik, Stern, N. N., F. Margit, Robitssek Magda, Pollak L.-né, Zima János, Munteán Gyula, Szabó Károlyné, N. N., Gidofalvy, Szépe Lászlóné, Hermin Antalné, Weisz Mihály, H. J., F. A., Reich, Engel Adolf, Körösy N. Lajos 2—2 koronát, Urbán, Varga, Lévai, Kling, Fodor, Komponay Istvánné, öz. Iritz Sándorné, N. N., Breierné, Hazai általános biztosító-társaság, N. N., Klein Arthurné, Reich Katalin, R. E., N. N., N. N., Herz, Flamm, H. J. Holló István, Déuf Oszkár, Géhl Józsefné, Tacisz M., N. N., N. N. 1—1 koronát, N. N., N. N. 50—50 fillért, Szűcs Ferenéz, Meer M., N. N. 40—40 fillért, N. N., B. M. 20—20 fillért, mely adományokért ezton is hálás köszönetet mond a közhöz vezetősége, és az Aradvárosi vöröskereszt-egylet nevében Vásárhelyi Janka elnöknő és Hász Erzsébet alelnöknő.

— **Az Aradi Polgári Jótékony Társulat** az általa e hó 7-én rendezett tea-délutánon megjelent nemeselekedő közönségnek és a felülvezetőnek, továbbá a pénztárnál fáradozó hölgyeknek, uraknak, Zelner karnagynak s a 23-ik gyalogezred zenekarának, valamint Bloch H. és Szabó Albert úrnak szíves készségükért, végül mindazoknak, kik a tea-délután sikerét előmozdították, hálás köszönetét nyilvánítja. Felülvezetői szívesek voltak: gróf Hunyady Károlyné 50, Purgly János 40, Gutführer Mihályné 40, dr. Avarly Imréné 30, báró Neuman Alfrédné 30, Steiner Jakabné 30, dr. Zimmermann Károlyné 30, öz. Purgly Lajosné 20, Fábri Lászlóné 20, Jagesy Károlyné 20, Herzog ezredesné 20, Robitssek Agostné 20, Andrányi Károlyné 20, öz. Vajassy Arpádné 20, Kintzig Jánosné 20, Baross Ferenéz 20, Purgly Lászlóné 20, báró Andrányi Károlyné 20, Purgly Jánosné 20, Szacsavay Zeigáné 20, Purgly Emil 17, dr. Králitz Lajosné 11, Svány Pálné 10, Dadányi Lajos 10, Weiler Rezsőné 10, Barkó Ferenéz 10, Csarmák Lóla 10, Kintzig Gézané 10, öz. Ejech H.-né 10, Simon Karolin 10, Avarly Sarella 10, Luczay Andorné 10, Wadowszky Gusztávné 10, Kábeló Bélané 10, Sagner Ferenéz 10, Berzsehyi Bélané 7, öz. Mikosevits Mária 7, Purgly Emilné 7, Erdős Pál 7, Eles Arminné 7, Zuber Andorné 6, Szalay Antalné 5, Timár Aranka 5, Vertan Istvánné 5, öz. Mikolay Lajosné 5, Fodor Aladárné 4, Dörner Emilné 4, Hoffmann Antal 4, dr. Barva Gyuláné 4, Kneifel Lajos és neje 4, Szabó György 4, Deutlér Ferenéz 4, Blaskovits Erneszné 4, öz. Steiner Károlyné 2, N. N. B. 3, Tenner Józsefné 3, Fetter Géza 3, öz. Mihályi Agostóné 3, Sommer Nándorné 3, öz. Szónyi Mihályné 3, öz. Hauser Károlyné 3, öz. Boros Senné 3, Halm Alajosné 3, Vicsar Lajosné 2, Kaiser Elekné 2, Réthy Viktor 2, Lukácsy Jozsefné 2, N. N. 1, N. N. 1, Schönberegné 1, Behr 1, Kotzander Ignoné 1, N. N. 1, N. N. 1, N. N. 1 koronát. A tea-délután bevétel 1760 korona. Készlet 389 kor. 75 fill. fiztá jövedelem 1500 korona, ebből a Had-

segélyző Hivatal rokkant alapja javára 20 százalék, az az 234 korona, a Nők Otthona javára maradt 1076 kor. 25 fill. A tegnapi kimutatásban közölt Gajdosné urnó gyűjtéséből tévedésből kimaradt báró dr. Neuman Károly 50 kor., báró Neuman Dániel nem 20, hanem 50 koronás adománya. Öz. Purgly Lajosné, egyesületi fővédasszony.

— **Gyermekkecsik** 50 koronától 250 koronáig Fischer Simon nagyruházában. 311

— **Erdélyi előfizetőinkhez.** Tisztelettel kérjük azokat az erdélyi előfizetőinket, akik otthonukba visszatértek, tudassák e körülményt a kiadóhivatalal, hogy a lapot folytonosan küldhessük b. címükre.

— **A kiadóhivatali üzenete.** A kiadóhivatal felkéri a t. előfizetőket, hogy az esetben, ha az Aradi Közlöny valamelyik száma nem érkezik meg a szokott időben, úgy jelentésbe ezt a körülményt annál a postahivatalnál, amely a lapot kézbesíteni szokta. A postahivatal az Aradi Közlöny kiadóhivatalát a hiányról azonnal értesíti. Ez a hivatalos értesítés korábban jut a kiadóhivatalhoz, mint az előfizető panasza.

LEGUJABB.

Ejzel 3 óraker érkezett telefonjelentés.

Németország szent haragja.

Berlin. A Wolff-ügynökség jelenti este: A nyugati és a keleti harcra gyanú harci tevékenység. Kaszinó és Fuccesti között, valamint Fundeni táján erős orosz támadásokat visszavertünk.

Varsó. Beseler kormányzó elnöklésével a lengyel államtanács ma délután tartott ülésében megválasztotta korona marsallnak Niejmovski Adolof grófot, helyettesül pedig Nikolvsky-Soborski Péter egyetemi tanárt.

Bécs. Ma délután négy óraker Clam-Martinitz gróf miniszterelnök elnöklésével hosszabb minisztertanács volt, amelyen a kabinet összes tagjai résztvettek. Clam-Martinitz gróf holnap reggel Budapestre utazik.

Drezda. Frigyes Agost szász király e hó 14-én sürgönyt küldött Vilmos császárnak, melyben népeinek egyetemes örök hálóját fejezi ki, a császár kiáltványáért. A szász nép fel van háborodva azon, hogy az ellenség visszautasította békajánlatunkat, el van szánva utolsó csopp véreig harcolni és addig nem dugja viseza hüvelyébe kihuzott kardját, amíg az ellenség dühös, megsemmisítő akaratával szemben ki nem vivjuk a végső győzelmet.

Kaempfer dr., a német birodalmi gyűlés elnöke szintén táviratozott a császárnak, kifejezést ad a német nép felháborodásának és szent haragjának, amelyet az ellenség visszautasító magatartása keltett. Németország egységesen toborod császára körül, hűséggel, tántoríthatatlan akarattal küzdenek tovább, hogy a német nép érdekelni összezuzódják ellenségeinknek Németország és szövetségesei szétdarabolására irányuló terve.

Bern. A francia hajótulajdonosok központi bizottságának ülésén megállapították, hogy az ellenséges buvárhajók által elpusztított francia kereskedelmi hajók száma egyre nő. A legutóbbi időben 90 hajót pusztítottak el a tenger-alattjárók, köztük 20 francia kereskedelmi hajót. A hajóépítés teljesen szünetel. Kimondták, hogy utóljára figyelmeztetik a kormányt, hogy a francia kereskedelmi tengerészet végveszély előtt áll, ha a kormány nem gondoskodik róla, hogy a hajógyárak mielőbb beszerelhessek a szükséges anyagokat és a hajóépítést megkezdhesék.

MOZGÓKEP SZÍNHÁZ.

* **Lengyelvár.** (Nordisk dráma az Uránia-ban.) A Nordisk Films Co. egy nagyszerű filmdrámáját mutatja be a színház „Lengyelvár” címmel. Egy lengyel leányról van szó ebben a drámában, akinek táncotéhségét egy fiatal lengyel juhásztor fedezi fel, aki viszont kiváló hegedűművész. Mindaketten hirt és nevet szereznek maguknak, de a leányt Orsky gróf taníttatja ki, aki beleszeret a leányba és elfogva a külföldön időző Volo leveleit, elszakítva őt szerelmesétől, feleségül veszi. Mikor azután Volo visszatér, a leányban ismét visszatér a régi szerelem. a gróf párbajt viv Voloval, amelyben megsebesül, de egyben belátja, hogy a két szerelme nem szakíthatja el egymástól. Meghatóan finom és érdekes a darab eseménye is, de különleges szenzáció maga a fotografia. Néhány plein-air felvétele a darabnak valóságos festménynek illik be, azok a felvételek pedig, amelyek a nagy balletet mutatják be a színpadon, egyenesen káprázatosak és meglepően szépek. A darab úgy cselekményével, mint színészi játékával a legjobb filmek közé tartozik. A nagy kép mellett még egy kiváló Nordisk vigjátékot is mutat be a színház „a szerelem sötét verem” címen. — „Yvonne” Francesca Bertinivel, az Uránia legközelebbi szenzációja. 5

* **Igalmas detektívdráma az Apollóban.** Rög láttunk igazán érdekes detektívdrámát, amely valamikor a legkedvencebb szórakozása volt a mozibárázó publikumnak. A ma bemutatott „A grófnő” a legnagyobb sikerű detektívdrámákra emlékeztet. A mesészövege eredeti és fordulatos. Az idegfeszítő cselekményben sok megkapó hangulat is van. A kiállítás festőien szép. A premier publikuma nagy tetszéssel fogadta a gyönyörű képet, ugyszintén a „Fátum” című szingárdag drámát is. Az új műsor még kedden megy.

* **Henny Porten az Apollóban.** A mozi legbájosabb jelensége: Henny Porten szerdától kezdve az Apolló vendége lesz. A komédiás élet című hangulatos drámában ragyogtatja tehetségét Henny Porten, aki régi kedvence az aradi publikumnak, amely alig várja, hogy viszontlátassa a szép szőke divát.

— **Hedda Wernon az Erzsébet mozgószínházban.** Emberek-átarcok címen egy nem mindennapi eseményekben gazdag, detektív slágert mutat be a közönségnek csütörtökön az Erzsébet mozgószínház. A darab tartalmát felesleges volna külön tárgyalnunk teljesen elég az, ha megemlítjük, hogy szenzációs trükkjeivel minden eddigi detektív slágert tulszárnyal, különösen említést érdemel az is, hogy a darabot a világhírű Hary Piel írta és az rendezte a főszerepet, pedig a szép szőke Hedda Wernon játssza.

* **Minden csütörtökön este 6 órától szenzációs műsorok az Erzsébet mozgószínházban.** 261

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— **Kimutatás az Ópálosi Hitelszövetkezet,** mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagjánál az V-ik hadiközpont történt jegyzősekről. Bragyon Tódor Ópálos 1000, Száv Flóricia Ópálos 1000, Rudó Vazul Ópálos 1000, Rudó Iván Ópálos 400, Stoian János (Sztójku) Ópálos 1000, Stoian Zamfir Ópálos 1000, Száv Ilés Ópálos 150, Nyeca Nika Ópálos 200, Beráriu Tódor Ópálos 700, Sztóján Demeter Ópálos 200, Bragyan Péter Ópálos 200, Novák Nika Ópálos 2000, Sztóján Anna Ópálos 200, Bradean Szófia Ópálos 100, Kereszties Ernő Ópálos 600, Májett András Ópálos 1000, Stoian János (banku) Ópálos 1000, Szarvas Péter

KURZER BERTALAN

végzett bécsi orvosi egyetemet és Budapesten vizgázott
fogtechnikus műterme Weitzer J.-u., Minorita-palota, II. em.

Fogat huz, plombál. Készít egyes fogat ép ugy, mint egész fogsorokat, arany koronákat és arany hidakat.

Opálos 1000, Ivics Péter Opálos 500, Hajduk Vazul Ménes 4000, Krisán Tódor (kapitány) Opálos 5000, Barba Szimeon Opálos 1000, Düran Erzsébet Ujpálos 5000, Argyelán Jakab és neje Opálos 2000, Majett Andrásné Opálos 1000, Ráda Juon Opálos 100, ifj. Dürán Péterné Opálos 2800, Neumann Jánosné Opálos 2000, Varascez Juon Opálos 200, Brandeisz József Opálos 5000, Ihm Teréz Ujpálos 1600, Ihm Márton Ujpálos 2600, Siklován János Opálos 400, Böggöry Antal Opálos 2400, Bisztireky Károly Ujpálos 800, id. Düran Péter Opálos 4350, Reingniber Flórián Ujpálos 200, Hell József Ujpálos 2000, Barna Flóra Opálos 200, Barna Lázár Opálos 100, Ambrusztér Ignác Opálos 6000, Bosnyák Mária Opálos 2000, Givulescu Traján Opálos 200, ifj. Noldy Jánosné Opálos 400, Baumann József Opálos 200, Millich Ferenc Ujpálos 200, Reiter Péter Ujpálos 1000, Reiter József Ujpálos 2000, Reingruber Jozefa Ujpálos 1000, Wegmann Johan Ujpálos 2000, Reingruber Eva Ujpálos 1000, Doni Péterné Ujpálos 4500, Reingruber János Ujpálos 2000, Hergárt Antal és neje Amerikából 6000, Reingruber Péter Ujpálos 1200, Müller Andrásné Ujpálos 2000, id. Wegmann Georg Ujpálos 1000, Borscht Katalin Ujpálos 100, Bondán István Ujpálos 5000, Gör. kel. egyházközség Opálos 500, Hoffmann Emil Opálos 400, Labuda János Máriaradna 200, Szántó Gyuláné Máriaradna 200, Borscht Kolozsne Opálos 100, Marx Nándor Opálos 200, Schiebel György Ujpálos 200, Linzter József Ujpálos 100, Fröhlich József Ujpálos 2000, Zöllner András és neje Ujpálos 4000, Vaja Jenő polg. isk. tanuló Ménes 100, Barba Mária Opálos 200, Düran Mihályné Ujpálos 1000, Vasóczy Ferenc Opálos 400, Milánk Györgyné Opálos 500, Karlik József Ménes 50, Kovacsécsics Aglaja Ménes 5000, Kovacsécsics Gabriella Ménes 500, Ruzsanda Miklós Ménes 2000, Ruzsanda Anna Ménes 2000, Hajduk György Ménes 1000, Ruzsanda Léna Ménes 1000, Pelle Kornélia Ménes 200, Demsorán Vazul (bíró) Ménes 500, Topor Mitru (pénztáros) Ménes 100, Hitelszövetkezet Opálos 5000 korona. Összesen 116,250 korona.

= A Magyar Királyi Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság igazgatósága közli, hogy Budapest jobbpárt és Budapest balpárt

állomásain, a Duna magas vizállása következtében f. hó 4-én beszüntetett árufelvételt folyó évi január hó 15-ikével újból megnyitja.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Aradon, 1917. január 16-án kedden:

B) Bérlet.

B) Bérlet.

3 a kislány.

Operette 3 felvonásban.

Kezdet 1/2 órákor.

A szerkesztései lelei:

Rudnyánszky Endre úrrolétsébe:

Stauber József.

NYILTÉR.

(Az ezen rovat alatt közlöttekért nem vállalunk felelősséget.)

URANIA

ARAD.

Jókat: Miye megvénülünk.
Dosztójevszki: Raszkolnikov.
Bródy: Hófehérke, Nincsen már vesze Lengyelország.
Fantomas detektív sorozat.
Paulay Erzsi. Törzs Jenő.
Lenkeffy Ica filmsorozatok kizárólagos bemutatása dixtosítva. 35

Budapesti képviselet.

Szabadság-tér 5-6. szám

alatt volt Ries szappan-

üzlet

azonnal kiadó. — Bővebbet Hamner műszerésznél. 296

Gyertyán tűzifa

apritott állapotban, méltányos árban

eladó.

Czettel Fülöp utóda,

Hunyadi-utca 2. szám. 334

Egy fiatal, vagy hadmentes

segédet keresek

azonnali belépésre, aki vegyeskereskedésben, nevezetesen a kézműáru szakmában kellő jártassággal bír, románul beszélő előnyben részesül. 332

Spitzer Mór

Szemlak, (Aradmegye.)

Láb- és kézizzadás

biztosan és leggyorsabban elmúlik, a „Peppo” folyadék és „Peppo” hintőpor segítségével.

Szárít! . . . Szagtalanít!!

Peppo folyadék ára használati utasítással 1 kor. 20 fill.

Peppo hintőpor 1 kor. — fill.

Legfájdalmasabb tyukszemétől

is három nap alatt mindenki megszabadul a Hajós-féle ANAGALLIN használatával. Kezelése igen egyszerű, nem piszkít, nem ragadós. A beszerzésnél vigyázni kell az ANAGALLIN szóra. Ára használati utasítással 1 korona.

Gyöngyfehér fogakat nyertünk

Doré fogpaszta

használatával. Nem habzik! A szájüreget deszficiálja, utólagon kellemes. Ára egy porcellán-szálcécsnek 80 fillér.

Fontos szerek kizárólagos készítője és egyedüli nagy raktára

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszertára Arad, Andrássy-tér 22. sz. (Megyeháza szomszéd.)

A szépségápolás titka a felhasznált szépségápolószerek helyes megválasztásában rejlik!

Rozsnyay kitűnő Serail arc-szépítő különlegességei

mind kipróbált jó hatású készítmények, amelyet bárki bizalommal használhat.

Rozsnyay Serail arc-kenőcs. Kis tegely 1'50 kor. Nagy tegely 2'50 k.

Rozsnyay Serail krémje nappali használatra. Egy tegely ára 2 korona 50 fillér.

Rozsnyay Serail szappan. Egy darab 3 kor. 50 fill.

Rozsnyay Szeren Arcpora. Lehető finomságu. Crém, fehér, rózsás és testápolóknak. Egy dob. ára 2 korona.

Kiváló finom illatszerek. Gyöngyvirág, Ibolya, Loin du bal, orgona, piros róza, Serail. Uvege 1 kor. 50 fillér.

Kapható a készítőnél: 1845

Rozsnyay Mátyás gyógyszerterében Arad, Szabadság-tér.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díját az alábbiak szerint számoljuk.

Minden sor hirdetés ára 8 fillér. Vas-

tagabb betűkkel 16 fillér.

A vastagabb betűkkel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni.

A legkisebb hirdetés ára 1 korona.

Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. Hirdetéseket délután 1/2 óráig ves-

zünk fel.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetési szöveget, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Levelezés.

Feltétlen uriember

tisztességes ismerettségére vágyik uriasz-
szonyka „Téli regge” jellegre a kiadóba
kéretnek, levelet a lapban jelezni. 432

Táborban unatkozó

aradi gyerek levelezne, szellemes urileány-
nyal. Leveleket „Fényszórás k... t” jel-
lege alatt a kiadóhivatal továbbítja. 412

Alkalmazást nyer.

Irodista

kerestetik vidékre. Írásbeli ajánlatokkal
Körösölgyi Pálkarakaraktárnál, Andrásy-tér
5. jelentkezhető. 415

Tisztességes házi leány,

aki a házimunkán kívül a vendégeket is
kiszolgálja az étteremben, felvétetik. Cim
a kiadóban. 427

Kereskedelmi

végzett jóírású fiatalember gyakornokul
felvétetik. Ajánlatok Leandier gőzfűrés
irodájához intézendők. 337

„Kassza” kalapgyártás

(Föray-utca) egy elsőrendű kéziléány
állandó munkára felvétetik. 383

Nyomdász-tanuló

felvétetik két fm, kik a 14. évi beté-
tek és legalább 6 osztályt végeztek. Bő-
vebbet a kiadóhivatalban. 397

Aradi és Csanádi

Egyesült Vasutak magán üzemének köz-
ponti felügyelősege, sürgős beépésre keres
stabil gépkezelésében jártas gépeszt,
fűrészmestert és gattereseket. 6650

Alkalmazást keres.

18 éves hadmentes

teljesen szaképzett fűszer és vegyeskeres-
kedő segéd. azonnali beépésre állhat
keres. Schlé Sándor, Bokszeg. 413

Újgyászati munkások

házakhoz ajánljuk. Varrás atakításokat
és javításokat is olcsón vállal. Csásis
leveleiben értesítést kér Nagyú, Tisza Ist-
ván ut 26. 417

Gőzmozdony, gépkezelés,

különböző rendszerű stabil gépezetek keze-
lésében jártas, és kiváló szakértelemmel
bíró teljesen egészséges és életkoros nyug-
díjas Máv. műszaki hivatalnok, keres Arad
városában szakképzésének megfelelő
alkalmazást. Cim a kiadóban. 399

Övvel rendelkező,

nyugdíjas Máv. hivatalnok pénzbeszedő.
házigazdóni, ellenőrzői vagy más bizalmi
alkalmazást keres Aradon. Cim a kiadó-
hivatalban. 398

Övvel rendelkező

szerényigényű intelligens nő keres bár-
milyen szaktól függő bizományos,
esetleg raktárnoki, felügyelői vagy hasonló
állást. Ajánlatokat „Meghívató” jellegre
a kiadóba kérek. 347

Ingatlan.

Eladó házak

Boros Béni-tér 15. és Munkácsy Mihály-
utca 2. számú házak együtt, vagy kü-
lön eladók. Értekezhetni Dr. Szegő Hugó
ügyvéd irodájában (Neuman-palota) d. e.
11-12-ig. 418

A belvárosban

emeltes házat keresek megvételre 70-80
ezer koronáért. Ügyelők kizárva. 428

Eladó

a Kálvin János-utca 35 számú ház. Er-
tekezni lehet a tulajdonosnál, Bittenbin-
der János Németszentpéter 280

Edelgömbök-u. 28. számú

magánház, 3 és 2 szobás elkülönített la-
kákkal, nagy gyümölcsös kerttel, el-
adó. Értekezhetni ugyanott. 326

Bérbérlés.

családi házak, magánházak, 10-12-
szobás és csillagbirtok eladását és
vételét követtem, Nagy Zsigmond,
Kissai-utca 1. 370

Eladó

Arany János-utca 1. számú ház. Értekez-
hetni lehet a tulajdonosnál. Gróf Tisza
István-ut 14. sz. 367

Földet vennék

több évi haszonbérbe, Arad határában,
esetleg a határ közelében, tanyával. Kon-
csok Lajos, Kassa-utca 12. 365

Eladó

Gyorkon 2 1/2 hold termő szőlő, épülettel
és felszereléssel. Bővebbet Kálmán János-
utca 36. sz. 248

Sarló-utca 20. számú

sarokház, melyben jóforgalmu szatécüzlet
van, dohány- és italmérési jogokkal, el-
adó. — Ugyanott fedőserép megvételre
kerestetik. 4302

Üzletek.

Teljesen felszerelt élelm. mda,
modern mintákkal, elköztetés, miatt el-
adó. Bővebbet Schwartz, Szabadság-tér
14. sz. 368

Lakást keres.

Nagyobb lakást

átvennék, vagy bérbe vennék febr.
1-re. Ajánlatokat Messenger-boy
vállalatnál kérek. 1981

Csinosan

butorozott különbejárású szobát keresek,
február elsejére. Ajánlatokat a kiadóba
kérek. 345

Kiadó lakás.

Irodának

vagy garson lakásnak 2 utcai butorozat-
lan szoba február 1-ére kiadó. Nádor-
palota, 1. emelet. Értekezhetni a ház-
mesternél 414

Május hó 1-re

kiadó 8 utcai szobából, fűrdőszobából és
melékhelyiségekkel álló emeleti lakás.
Bővebbet: Goldschmidt Mihály cégnél,
Arad. 411

Gyógyászat.

Ruh és vizeketegetés

ellen fehér kenőcs kapható Ferenc-téri
Vajdita-gyógyászattárban. Kis tégely 1
korona 50 fillér, nagy tégely 3 korona. 6171

Hehs Vasas ebénteher.

Suverén szer vérszegénység, sápkor, szé-
dülés, a vérszegénységből eredő ideg-
bajok, étvágytalanság, gyomorbántalmak,
láz, általános gyengeség ellen. Páratlan
vérképző és vérjavító, biztos óvszer ma-
lárius fertőzések és minden infektívól
eredő meg-betegedés ellen úgy felnőt-
teknek, mint gyermekeknek. Ara 3 kor.
Hehs gyógyszerár, Földes gyógyszerár. 12

Vétel és eladás.

Zongorát

ujjonan, vagy jókarban levőt veszek, Cim
a kiadóhivatalban. 400

Egy férfi arany órára

eladó. Cim: Staub Lajos Arad, Rákóczi-
utca 9. 434

2-300 kéz

szapszalma megvételre kerestetik. Aján-
latok az aradi és csanádi egyesült vas-
utak Magánüzemének központi felügyelő-
ségéhez, József tőrcsög-ut 22. sz., III.
földszint, VI. ajtó intézendők. 6807

Üzleti könyvek

beíró könyvek, és irodaszerek raktára
Deák Béla könyv- és papírkereskedésé-
ben Förray utca. Telefon 902. 6071

Villanymotor

különböző nagyságban, megvételre kere-
sek. Tégelyári iroda Nádor-utca 14. sz.
Telefon 938. 420

100 hektetler

11 maligános 50 új, és 50 ó-bor bevonu-
lás miatt előnyös feltételek mellett eladó.
Schwartz Bernátnál, Pankota. 431

Veszek

a legmagasabb árban uraktól levett férfi
ruhát, mindentől egyenruhát valamint
használt butort. Vidékre is megyek. Bleier
Ignáz, Bozskó-utca 1. 29

Új butorhitel!

Butorok a legjobb kivitelben kaphatók,
hitelképes egyéneknek kölcsön, és részlet-
fizetésre szállítok Garal Károly bei. cég
butorüzletében Aradon, Asztalos Sándor-
utca 5. sz. 913

Különféle.

Irógépek

új és használt, üzembellékek, szakszerű
javítások, írásmunkák és sokszorosítások,
gépírás tanítás Bednar József írógép-
szakközletében Salacz-utca 3. Te fon
11-41. szám. 4701

A drága vanillát

teljesen pótolja a pompás zamatu Vanil-
lon, egy zacskó ára 10 fillér. Cukrászok-
nak, vendéglősöknek nélkülözhetetlen. Föl-
des gyógyszertár, Hehs gyógyszertár. 12

448/1917. pm. sz.

Hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy a jelen-
leg érvényben levő általam meg-
állapított legmagasabb kávéárak
1917. február 16-ig érvényben
maradnak.

Arad, 1917. január 13.

Varjassy, polgármester.

61-1917.

Hirdetmény.

A m. kir. miniszterium 3606-1916. M. E. számú rendeletével a
textilhulladékok forgalma hozatalát a következőképp korlátozza:

A jelen rendelet életbeléptetésétől kezdve a 2. §-ban említett
„Textilhulladék-bizottság” Budapest, IV., Váci körút 84. külön enge-
délye nélkül textilhulladékot kizárólag csak a „Textilhulladék-bizott-
ság” Budapest, IV., Váci-u. 84. útján szabad beszerezniök és a rende-
let életbeléptetésének napján meglévő textilhulladékkészletüket, vala-
mint az utóbb beszerezett vagy üzemeikon előálló új hulladékot csak
az említett bizottság engedélyével szabad eladniok vagy egyébként el-
idegeníteniök. Ezeknek az üzemeknek tilos textilhulladékot más uton
beszerezni vagy készletüket a bizottság engedélye nélkül eladni.

Tilos bárkinek textilhulladékot az előbbi bekezdésben említett
üzemek részére a bizottság külön engedélye nélkül eladni vagy bár-
mely célra átengedni.

A textilhulladék adása és vétele — amennyiben nem a jelen §-
első bekezdésben említett üzemek beszerzéseiről vagy eladásáról van
szó nem esik korlátozás alá.

Aki textilhulladékot a jelen rendelet ellenére közforgalmu vasuton
a 9 §-ban meghatározott helyekre való szállítás végzett engedély nél-
kül fuvarozására felad, vagy azt engedély nélkül hajón, gépkocsin vagy
bármely más módon a magyar szent korona országainak területéről
kiszállítja, amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá
nem esik — kihágást követ el, s hat hónapig terjedhető elzárással,
és kétszer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntethető.

Azon készlet tekintetében, amelyre nézve a kihágást elkövették,
a büntető eljárás során a törvény értelmében elkobzásnak van helye.
Az elkobzott készlet értékének egyötöde a feljelentőt illeti, többi része
a felmerült költség levonásával a rokkant katonák segélyalapja javára
fordítandó. E kihágás miatt az eljárás közigazgatási hatóságnak, mint
rendőri büntető bíróságnak, a székeslővárosi államrendőrség működé-
si területén pedig a m. kir. államrendőrségnek hatáskörébe tartozik.

A rendelet kibírdetésének napján lép életbe. Hatálya kiterjed a
magyar szent korona országainak egész területére.

Arad, 1917. január 16.

Varjassy, polgármester.

Apróhirdetések

az „Aradi Közlöny” részére felvételnek
a Messenger-boy irodában, Deák Ferenc- u.
8. Ugyanitt kapható az „Aradi Közlöny.”

Állást keres

erdész (gép és fűrészkészítő)
minden pusa- és keményfa manipu-
lációban jártas, kereskedelmileg
képzett, ügyes szervező, ért a vá-
gási anyagok szállításához, három
nyelven beszél, katonamentes.
nőtlen 29 éves, jelenleg is ilyen
vállalatnál van alkalmazásban, rö-
videsen állást óhajt változtatni.
Az ajánlatokat „Meghívató” jel-
legre kéri. 488

ÓCSKA

horgolt és kötött áruért,
harisnya és kapocért, szetszakadt és
gyapjuból kilökönt K 7-től K 12-ig, pa-
mutból kilökönt 120.

Új gyapjufonal és ennek maradékaért K 16.
Új pamutfonalért és ennek maradékaért
K 6-tól K 10-ig újot a Maschinenstrickerei
Glücksman Vilmos Wien, XV., Stut-
terheimstr. 4. Minoen küldemény azou-
nal és pontosan leszámol, nagyobb téte-
leket személyesen is át vesz. 7231

19-1917. pm.

Hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy f. hó
10-től kezdődőleg városi lisztből
előállított kétszersült kizárólag
kávéoknak és kávémérőknek ad-
hatók el és kizárólag az előbb
említett iparüzetekben árusítható.

Ezen rendelkezés áthágása ki-
hágást képez és az áthágók 2
nőnapig terjedő elzárással vala-
mint 600 koronáig terjedő pénz-
büntetéssel büntethetők.

Arad, 1917. január 3.

Varjassy, polgármester